

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky

Bakalářský studijní program Ekonomika a management,
studijní obor: Finanční řízení podniku
realizovaný na Vyšší odborné škole ekonomické Zlín

**VÝBĚR OPTIMÁLNÍ VARIANTY FINANCOVÁNÍ
PROJEKTU “ROZVOJ LIDSKÝCH ZDROJŮ“
REALIZOVANÉHO NA VOŠE ZLÍN PROSTŘEDNICTVÍM
FONDŮ EU**

Bakalářská práce

Vypracovala: Lenka Holá

Vedoucí bakalářské práce: Ing. Hana Šedová, PhD.

Zlín 2005

ABSTRAKT

Obsahem práce je porovnání dvou programů Evropské unie, které mohou umožnit VOŠE Zlín, s. r. o. financovat projekt dalšího profesního vzdělávání veřejnosti. Srovnáním základních charakteristik Operačního programu Rozvoj lidských zdrojů (v jeho rámci opatření 3.3 - Rozvoj dalšího profesního vzdělávání) a Společného regionálního operačního programu (v jeho rámci opatření 3.2 - Podpora sociální integrace v regionech) budou porovnány klíčové údaje a na základě zjištěných výsledků pak vybrán vhodný program a opatření. Toto zjištění se stává podkladem pro vypracování dotazníkového šetření, jehož závěry naznačí doporučené činnosti a poslouží pro vypracování projektu VOŠE Zlín, který bude předložen Krajskému úřadu ve Zlíně k posouzení. V případě úspěchu získá VOŠE Zlín prostředky na financování svých aktivit předložených v projektu.

Klíčová slova: zdroje financování, vzdělávání, Evropský sociální fond, Operační program Rozvoj lidských zdrojů, Společný regionální operační program, opatření, dotazníkové šetření

ABSTRACT

The content of this work is the comparison of two European Union Programmes that can enable VOŠE Zlín Ltd to finance the Project of Adult Career Education of Public. By comparison of basic characteristics of Operational Programme Human Resources Development (in its scope measure 3.3 - The Development of Adult Career Education) and Joint Regional Operational Programme (in its scope measure 3.2 - The Support of Social Integration in Regions) there will be compared key datas and on the basis of founded results then chosen the suitable programme and measure. This discovery becomes the source for questionnaire investigation developing, whose results will imply recommended activities and serve for developing the project of VOŠE Zlín that will be presented to the Regional Office in Zlín for an assessment. In the case of success, VOŠE Zlín will obtain the means for financing of its activities presented in the project.

Key words: financing sources, education, European Social Fund, Operational Programme Human Resources Development, Joint Regional Operational Programme, measures, questionnaire investigation

PODĚKOVÁNÍ

Za pomoc při vypracovávání této práce bych chtěla poděkovat především Ing. Haně Šedové, PhD., která mi jako vedoucí práce pomohla určit hlavní směr, jímž se má práce měla ubírat a poskytla maximální pomoc při řešení některých problémů a nejasností.

Děkuji také VOŠE Zlín, která mi poskytla praxi a tím i možnost získat nové zkušenosti zpracováním dotazníkového šetření a podkladů pro projekt.

Dále chci poděkovat Krajskému úřadu ve Zlíně, který mi poskytl dostatek informací, materiálů a literatury pro analytickou část bakalářské práce.

Poslední dík patří vyučujícím na seminářích k bakalářské práci, kteří poskytli podrobné informace pro správné vypracování bakalářských prací studentů.

Prohlašuji, že jsem práci vypracoval(a) samostatně s použitím uvedené literatury a zdrojů informací.

Ve Zlíně, 1. 12 . 2005

OBSAH

1	ÚVOD	8
I.	TEORETICKÁ ČÁST	10
2	ZDROJE FINANCOVÁNÍ OBECNĚ	11
2.1	ZDROJE FINANCOVÁNÍ PODNIKATELSKÝCH SUBJEKTŮ	11
2.1.1	KRÁTKODOBÉ ZDROJE FINANCOVÁNÍ	11
2.1.2	DLOUHODOBÉ ZDROJE FINANCOVÁNÍ	12
2.2	FINANCOVÁNÍ ZE STÁTNÍHO ROZPOČTU - VEŘEJNÉ VÝDAJE	13
2.2.1	ROZPOČTOVÁ SOUSTAVA ČR	13
2.2.2	VEŘEJNÉ VÝDAJE	14
2.2.2.1	DĚLENÍ VEŘEJNÝCH VÝDAJŮ	14
2.2.2.2	VEŘEJNÉ VÝDAJOVÉ PROGRAMY	16
2.2.3	FINANCOVÁNÍ ŠKOLSKÝCH ZAŘÍZENÍ A JEHO FAKTORY	16
2.2.4	FINANCOVÁNÍ SPOLUPRÁCE	20
3	EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND (ESF)	21
3.1	CO JE ESF	21
3.2	POSLÁNÍ ESF	21
3.3	CÍLE ESF	21
3.4	FINANCOVÁNÍ Z ESF.....	22
3.5	ESF V ČR.....	23
II.	PRAKTICKÁ ČÁST	25
4	VOŠE ZLÍN, S. R. O. - CHARAKTERISTIKA A ZDROJE FINANCOVÁNÍ	26
4.1	CHARAKTERISTIKA A HISTORIE VOŠE ZLÍN, S. R. O.....	26
4.2	ZHODNOCENÍ SOUČASNÉHO STAVU ŠKOLY, NAPLŇOVÁNÍ CÍLŮ A PRIORITY ZA PLYNULÉ OBDOBÍ	27
4.3	FINANCOVÁNÍ VOŠE ZLÍN, S. R. O.....	29
4.3.1	ZDROJE FINANCOVÁNÍ VOŠE ZLÍN	29
4.3.2	ZÁKLADNÍ ÚDAJE O HOSPODAŘENÍ ŠKOLY	30
5	OPERAČNÍ PROGRAM ROZVOJ LIDSKÝCH ZDROJŮ (OP RLZ)	33
5.1	CÍLE OP RLZ	33
5.2	PRIORITY A OPATŘENÍ OP RLZ	34
5.2.1	TABULKA PRIORITY OP RLZ	35
5.3	REALIZACE, ZAMĚŘENÍ A ŽADATELÉ PROGRAMU.....	36
5.4	OPATŘENÍ 3.3 OP RLZ	38
5.4.1	PRIORITY 3	38
5.4.2	CHARAKTERISTIKA A CÍLE OPATŘENÍ 3.3 OP RLZ	38
5.4.3	CÍLOVÉ SKUPINY PŘÍJEMCŮ POMOCI	39
5.4.4	TYPY PODPOROVANÝCH ČINNOSTÍ	40
6	SPOLEČNÝ REGIONÁLNÍ OPERAČNÍ PROGRAM (SROP)	41

6.1	CÍLE SROP	41
6.2	PRIORITY A OPATŘENÍ SROP	42
6.2.1	TABULKA PRIORITY SROP	44
6.3	REALIZACE, ZAMĚŘENÍ A ŽADATELÉ PROGRAMU.....	45
6.4	OPATŘENÍ 3.2 SROP	47
6.4.1	PRIORITY 3 SROP	47
6.4.2	CHARAKTERISTIKA A CÍLE OPATŘENÍ 3.2 SROP	48
6.4.3	CÍLOVÉ SKUPINY PŘÍJEMCŮ POMOCI	49
6.4.4	TYPY PODPOROVANÝCH ČINNOSTÍ	49
7	ZDŮVODNĚNÍ VÝBĚRU SPRÁVNÉ VARIANTY FINANCOVÁNÍ PROJEKTU VOŠE ZLÍN	51
7.1	SPOLEČNÉ RYSY A ODLIŠNOSTI OP RLZ A SROP	51
8	DOTAZNÍKOVÉ ŠETŘENÍ A JEHO ZHODNOCENÍ	53
8.1	DOTAZNÍKOVÉ ŠETŘENÍ	53
8.2	VYHODNOCENÍ DOTAZNÍKŮ	53
9	ZÁVĚRY A DOPORUČENÍ.....	56
	RESUMÉ V ANGLICKÉM JAZYCE.....	58
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY.....	60
	SEZNAM ZKRATEK	62
	SEZNAM PŘÍLOH.....	63

1. ÚVOD

Svět je v pohybu a neustále postupuje dopředu v inovacích všech aspektů práce. Firmy, které chtějí v dnešním konkurenčním světě přežít, potřebují pracovní síly, které jdou s dobou a jsou schopny dostatečně rychle reagovat na změny trhu. Tyto stále se zvyšující nároky firem na odbornost a flexibilitu lidí v oblasti sebevzdělávání, vedly mnoho vzdělávacích institucí k realizaci kurzů dalšího „celoživotního“ vzdělávání.

Lidé potřebují pomoc a motivaci pro rozvoj nových dovedností a dalšího vzdělávání, aby byli schopni využít pracovních příležitostí na trhu práce. Příliv zahraničních investic do naší republiky neustále vytváří nové požadavky na kvalifikaci pracovní síly. Ve vyspělých společnostech byl životní model jedné kvalifikace na celý život již dávno nahrazen vyšší celoživotní přizpůsobivostí lidí požadavkům na trhu práce, spojenou na druhé straně s potřebou vyšších investic do vzdělávání občanů.

Tato práce byla zpracovávána v rámci praxe bakalářského studijního programu na VOŠE Zlín. Účelem této práce je zvýšený zájem veřejnosti o různé formy dalšího, případně i celoživotního vzdělávání. Proto VOŠE Zlín zařadila do tohoto programu i studenty, kteří se podíleli na průzkumu potřeb veřejnosti v oblasti vzdělávání. Na základě výsledků průzkumu bude vypracován projekt, jehož součástí budou programy s nabídkou možností dalšího vzdělávání především formou kursů. Pro školu je tento způsob možností jak dále rozšířit množství a kvalitu poskytovaného vzdělání, ale také prostředkem jak se pozitivně zviditelnit v konkurenčním boji na poli škol. Již samotný fakt, že pod jednou střechou jsou provozovány tři stupně vzdělání - a to střední (Obchodní akademie), vyšší odborné a bakalářské studium, poskytuje obrovskou výhodu. Rozšíření nabízených služeb o další kurzy celoživotního vzdělávání umožní škole postoupit vpřed, přiblížit se Evropské Unii a jejím požadavkům na kvalitu výuky. Zabezpečí však také zvyšující se odbornou kvalifikaci personálu, který sám bude pociťovat potřebu sebevzdělávání a proškolení v nových poznacích týkajících se nejen jejich oboru, ale také všeobecného přehledu, jelikož tyto informace budou dále předávány široké veřejnosti. Dalším pozitivním dopadem bude také rostoucí počet zájemců o studium na této škole na všech stupních výuky.

Využití finanční pomoci, kterou členům EU nabízí Evropský sociální fond k rozvoji lidských zdrojů prostřednictvím OP RLZ a SROP, jsou jedny z cest, jak přispět k potřebnému zvýšení přizpůsobivosti občanů ČR změnám na trhu práce. Celková částka, která je poskytnuta z ESF na realizaci OP RLZ je 318,82 mil. EUR. Na realizaci SROP je poskytnuto 47,28 mil. EUR z ESF a 407,05 mil. EUR z ERDF, celkem tedy podpora z EU na financování potřeb SROP činí 454,33 mil. EUR.

Instituce, které mohou požádat o finanční výpomoc Evropskou Unii, podávají žádost obvykle na krajský úřad spolu s vypracovaným projektem, který zdůvodňuje potřebu financování dané instituce a uvádí svůj přínos pro dosažení cíle vytyčeného ESF.

Cílem této práce je nalézt vhodnou **formu financování dalších aktivit VOŠE Zlín, s. r. o.** v rámci navazujícího celoživotního vzdělávání široké veřejnosti formou srovnání dvou možných programů iniciovaných Evropskou Unií. Jsou jimi již výše zmiňovaný Operační program Rozvoj lidských zdrojů, vedený MPSV a Společný regionální operační program, který byl svěřen MMR.

Oba tyto programy nabízí finanční podporu pro financování aktivit zaměřených na rozšíření vzdělanosti široké veřejnosti, ale pouze jeden z nich je vhodný pro potřeby VOŠE Zlín. Určení správného zdroje financování dále povede k dalším činnostem školy. **Výsledkem práce je doporučení tohoto finančního zdroje a dále výsledek dotazníkového šetření**, které bude součástí projektu předkládaného Krajskému úřadu ve Zlíně. Výsledky dotazníkového šetření jsou součástí této práce a budou podkladem pro vypracování projektu.

I. TEORETICKÁ ČÁST

2. ZDROJE FINANCOVÁNÍ OBECNĚ

Zdroje financování ekonomických subjektů se liší především dle svých vlastníků, cílů, forem podnikání, hledisek ekonomických, politických aj. Tato kapitola se zaměřuje na zdroje financování obecně a především na zdroje financování určené pro školská zařízení.

2.1. Zdroje financování podnikatelských subjektů

„Firmy mají často příležitost investovat do aktiv, která v krátkém období nemohou sama sebe zaplatit a která vystavují firmu a její akcionáře značnému riziku. Investice, pokud k ní dojde, bude muset být financována dluhem, který nemůže být plně splacen třeba i po mnoho let. Firma před podobnou volbou nemůže utéci - někdo musí rozhodnout, zda daná příležitost přinese více, než kolik stojí, a zda je další dluhové břemeno únosné.“ [1, str.13]

2.1.1. Krátkodobé zdroje financování

Zdroje krátkodobého financování lze posuzovat ze dvou hledisek.

Z dynamického hlediska představují přírůstek popř. úbytek těchto zdrojů.

Z hlediska statického vyjadřují stav krátkodobých zdrojů k určitému datu. Vyjadřují zdroje krytí oběžného majetku. V rozvaze jsou uvedeny v pasivech a mají tuto strukturu:

1) Krátkodobé závazky

- z obchodního styku
- k podnikům s rozhodujícím vlivem
- k podnikům s podstatným vlivem
- ke společníkům a sdružení
- k zaměstnancům
- ze sociálního zabezpečení
- daňové
- ostatní

2) Bankovní úvěry a výpomoci

- běžné bankovní výpomoci
- krátkodobé finanční výpomoci

3) Ostatní pasiva

- výdaje příštích období (rezervy na budoucí výdaje)

- výnosy příštích období (příjmy, které se stanou výnosem až v příštím období)
- ostatní (dohadné položky pasivní)

2.1.2. Dlouhodobé zdroje financování

Dlouhodobé zdroje financování mají dlouhodobý charakter, jedná se o financování investic. Svou povahou sem však patří i financování té části krátkodobého majetku, který má trvalý charakter.

Lze je rozdělit na:

1) Interní zdroje

- odpisy
- nerozdělený zisk
- dlouhodobé rezervy

2) Externí zdroje

- emitované akcie
- podílové listy
- dlouhodobé úvěry
- obligace
- finanční leasing
- investiční dotace (ze státního rozpočtu, účelových fondů, nadací)

Při výběru optimálních zdrojů financování by se mělo dodržovat tzv. zlaté bilanční pravidlo, tzn. že dlouhodobý majetek je třeba krýt dlouhodobými zdroji a krátkodobý majetek krátkodobými zdroji. [20]

Zdroje financování podnikatelských subjektů nejsou určeny pro školská zařízení s ohledem na řešení obsahu tématu této práce.

2.2. Financování ze státního rozpočtu - veřejné výdaje

Tyto zdroje financování, tedy zdroje ze státního rozpočtu ČR (dále jen výdaje SR), jsou použity na:

- platy a nákupy rozpočtových organizací
 - příspěvky příspěvkovým organizacím a vysokým školám
 - příspěvky územním rozpočtům
- transfery - obyvatelstvu
- podnikatelským subjektům a neziskovým organizacím
 - ostatní
- příspěvky zdravotním pojišťovnám a státním fondům
 - půjčky
 - ostatní

[7]

2.2.1. Rozpočtová soustava ČR

Veřejné rozpočty	Mimorozpočtové fondy	Specifické fondy
- státní rozpočet	- státní fondy	- transformační fondy
- Národní fond	- fondy obcí	- Pozemkový fond ČR
- rozpočty vyšších ÚSC - krajů	- fondy krajů	- Fond národního majetku ČR
- rozpočty obcí	- Fondy veřejného zdravotního pojištění	
- rozpočty příspěvkových organizací		
- rozpočty dobrovolných svazků obcí		

Tabulka č. 1 *Rozpočtová soustava v ČR*

Zdroj: [14]

2.2.2. Veřejné výdaje

Veřejné výdaje představují vztahy rozdělení a užití veřejných rozpočtů a mimorozpočtových fondů v rozpočtové soustavě. Prostřednictvím veřejných výdajů se financují netržní činnosti státu a územní samosprávy v souvislosti s decentralizací některých funkcí státu na územní samosprávu. Tomu odpovídají i funkce veřejných financí a tedy i veřejných výdajů. Jednotlivé činnosti se zabezpečují prostřednictvím institucí a organizací, které stát a územní samospráva zřizuje. Veřejné výdaje jsou tudíž nástrojem financování potřeb těchto institucí (nákladů na jejich činnosti). Instituce ve veřejném sektoru zabezpečují veřejné potřeby stále více prostřednictvím konkrétních cílených veřejných projektů a veřejných výdajových programů, které jsou plně či s finanční spoluúčastí příjemců programů financovány z veřejných výdajů. Stále častěji jsou veřejné projekty a veřejné výdajové programy zajišťovány i prostřednictvím soukromoprávních (nevládních) neziskových organizací a soukromým sektorem formou veřejných zakázek, nicméně vždy se na jejich financování podílí finanční zdroje soustředěné v rozpočtové soustavě. [14]

2.2.2.1. Dělení veřejných výdajů

Z ekonomického hlediska se veřejné výdaje dělí na 2 skupiny:

1) nenávratné

- vládní výdaje - běžné (spotřební) nebo kapitálové (investiční) výdaje na zboží a služby, které stát nakupuje od soukromého sektoru (dálnice, stavby, auta, PC a telefony pro státní úřady, zbraně pro policii, potraviny pro armádu, mzdy...)
- transfery - běžné nebo kapitálové výdaje na zboží a služby, stát za ně nedostává protihodnotu. Představují přerozdělování - např. transfery obyvatelstvu ze sociálních důvodů - starobní a invalidní důchody, přídavky na děti, dotace podnikatelům...

2) návratné

- běžné půjčky (neinvestiční finanční výpomoci) - zpravidla bezúročné půjčky mezi jednotlivými peněžními fondy v rámci rozpočtové soustavy
- kapitálové půjčky (výdaje související s finančním investováním) - např. v některých zemích nákup státních dluhopisů územní samosprávou, vklady na termínovaných účtech apod.

V rozpočtové soustavě má rozhodující část veřejných výdajů charakter nenávratných a neekvivalentních výdajů. Souvisí to s podstatou veřejných financí a podstatou peněžních fondů

v rozpočtové soustavě. Nenávratným výdaji se v rozhodující míře financují netržní činnosti státu a jednotlivých článků územní samosprávy.

Teorie veřejných financí zkoumá vliv peněžních transferů na chování a rozhodování ekonomických subjektů a obyvatelstva. Každý peněžní transfer z rozpočtové soustavy zvyšuje disponibilní příjmy u příjemce dotace. To je tzv. důchodový (příjmový) efekt dotace. Příjemci dotace umožňuje zvýšit jeho spotřebu, a to jak soukromých statků, tak i smíšených veřejných statků, u nichž se požaduje finanční spoluúčast uživatele ve formě tzv. uživatelského poplatku. V případě neúčelové dotace je na příjemci dotace, za jaké statky tyto finanční prostředky utratí. [14]

Veřejné výdaje

Běžné	Kapitálové
- neinvestiční nákupy, výdaje na mzdy atd.	- investiční výdaje
- neinvestiční transfery	- nákup akcií, majetkových podílů apod.
- podnikatelským subjektům	- kapitálové transfery
- neziskovým organizacím	- podnikatelským subjektům
- obyvatelstvu	- neziskovým organizacím
- jiným rozpočtům	- jiným rozpočtům
- mimorozpočtovým fondům	- mimorozpočtovým fondům
- placené úroky	- investiční půjčky
- neinvestiční půjčky	- ostatní, splátky půjček apod.

Tabulka č. 2 *Veřejné výdaje*

Zdroj: [14]

Z běžných výdajů (neinvestičních, či provozních) se financují běžné, každoročně se opakující potřeby v rozpočtovém roce na jednotlivých vládních úrovních. Podstatná část běžných výdajů má charakter tzv. nárokovaných mandatorních (obligatorních) výdajů, které je nutno zabezpečit, neboť jsou podloženy zákonnými úpravami (např. zákonem o povinné školní docházce, o veřejné zdravotní péči apod.) nebo smlouvami (např. splácení dluhové služby apod.).

Kapitálové výdaje slouží k financování dlouhodobých, zejména investičních potřeb, které přesahují jedno rozpočtové období. Jsou zpravidla jednorázové, jsou vynakládány na:

- financování konkrétní investice ve veřejném sektoru, z tohoto hlediska se pravidelně neopakují

- na splácení investičního úvěru nebo na splácení půjček z emise střednědobých a dlouhodobých cenných papírů v případech, kdy je investice ve veřejném sektoru pořizována i z návratných finančních prostředků.

Veřejné výdaje se mohou dále členit podle účelu, na který jsou poskytovány, například na školství, na zdravotnictví, na obranu apod.

Dotace ze státního rozpočtu poskytované do rozpočtů nižších vládních úrovní a různým subjektům jsou nenávratné a mají charakter:

- 1) běžných dotací na financování neinvestičních (provozních) potřeb, a to
 - účelových dotací - jsou poskytovány na předem vymezený účel (účelovost je u nich více či méně detailní)
 - neúčelových dotací - jejich poskytování není vázáno na předem vymezený účel a na předem vymezené podmínky
- 2) 2. kapitálových (investičních) účelových dotací - slouží na financování konkrétní investice, především ve veřejném sektoru, například na výstavbu školy, komunálních bytů apod. Jsou zpravidla přísně zúčtovatelné. [14]

2.2.2.2. Veřejné výdajové programy

Jak již bylo uvedeno, veřejné potřeby jsou stále častěji cíleně zabezpečovány prostřednictvím veřejných projektů a veřejných výdajových programů. Stále více se zdůrazňuje cílevědomost při zabezpečování veřejných potřeb, zejména veřejných statků ve střednědobém a dlouhodobém časovém horizontu. K tomu směřují veřejné výdajové programy a veřejné projekty. Veřejný projekt je možné „...chápat jako systémový návrh alokace veřejných zdrojů...“. Veřejnými výdajovými programy se zabezpečují nejenom veřejné statky, ale cíleně se ovlivňuje i míra redistribuce a stabilizace ekonomiky.

Naprogramované potřeby ve veřejném sektoru je nutné financovat. Jsou financovány prostřednictvím veřejných výdajů. U některých výdajových programů se vyžaduje finanční spoluúčast příjemce programu. Cílevědomé financování veřejných potřeb musí respektovat maximální hospodárnost na vstupu (v nákladech na činnosti) při současném maximálním efektu na objem a kvalitu výstupu – veřejného statku uspokojujícího potřeby. Veřejné projekty, veřejné výdajové programy se tak stávají nástrojem zvýšení účinnosti veřejných výdajů, v širším slova smyslu veřejných financí. [14]

2.2.3. Financování školských zařízení a jeho faktory

Vývoj a struktura veřejných výdajů se analyzuje na úrovni státu [7], tzn.:

- i na úrovni územní samosprávy
- i v mezinárodním srovnání.

Veřejné výdaje ve vyspělých zemích od konce 19.století v podstatě nepřetržitě rostou, až na malé výkyvy.

Česká republika patří k zemím Evropské unie (dále jen EU), kde je v průměru nižší počet vysokoškolsky vzdělaných lidí. Vysoké školy jsou nejvyšším článkem vzdělávací soustavy. Jsou centry vzdělanosti, nezávislého poznání a tvůrčí činnosti. Mají klíčovou úlohu ve vědeckém, kulturním, sociálním a ekonomickém rozvoji společnosti.

Veřejná vysoká škola sestavuje svůj rozpočet a hospodaří podle něj. Rozpočet sestavuje na kalendářní rok, vyúčtování výsledků svého hospodaření provede po skončení kalendářního roku a předloží ho ministerstvu. Rozpočet je sestavován jako vyrovnaný.

Ministerstvo vyhláší a každoročně aktualizuje „Dlouhodobý záměr vzdělávací a vědecké, výzkumné, vývojové, umělecké a další tvůrčí činnosti pro oblast vysokých škol.“ Ministerstvo vydává na základě ustanovení §14 zákona č.218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a zákona č.111/1998 Sb., o vysokých školách rozhodnutí o dotacích. Součástí rozhodnutí je vymezení účelu, na který je dotace poskytována a podmínek jejího použití, přičemž vychází z Pravidel pro poskytování dotací. Tyto dotace jsou neinvestiční. K žádosti o dotaci patří především projekty vysokých škol předložené do rozvojových programů. Příjemce dotace je pak povinen splnit povinnosti stanovené příjemcem dotací ze státního rozpočtu.

Neinvestiční dotace se dělí na několik ukazatelů. Ukazatele, které se týkají dotace na realizaci bakalářských studijních programů uskutečňovaných na vyšší odborné škole, jsou dva:

- **ukazatel I. (rozvojové programy)** – Tuto část neinvestiční dotace přizná ministerstvo vysoké škole, na které se budou řešit vzdělávací projekty, úspěšné v rozvojových programech, které budou vyhlášeny – Program podpory studijních programů garantovaných vysokými školami a realizovaných na vyšších odborných školách. Projekty v tomto programu mohou být víceleté, přičemž podporu mohou obdržet jen po dobu, odpovídající standardní době studia nabíhajícího studijního programu.
- **ukazatel II. (studijní programy)** – Tato neinvestiční dotace se odvozuje od rozsahu vzdělávací činnosti vysoké školy. Vypočítává se jako součin normativního počtu studentů vysoké školy a základního normativu studijního programu.

Prostředky rozpočtu se používají pouze na financování činností, pro které byla veřejná vysoká škola zřízena, a na financování doplňkové činnosti. Za účelné využívání dotací a jejich vypořádání se státním rozpočtem a za řádné hospodaření s majetkem vysoké školy je ministři odpovědný rektor.

Veřejná vysoká škola má nárok na dotaci na uskutečňování akreditovaných studijních programů a s nimi spojenou vědeckou, výzkumnou, vývojovou, uměleckou nebo další tvůrčí činnost a rozvoj vysoké školy.

Pro výši dotací je rozhodný:

- a) dlouhodobý záměr školy
- b) dlouhodobý záměr vzdělávací a vědecké, výzkumné, vývojové, umělecké a další tvůrčí činnosti pro oblast vysokých škol vypracovaný ministerstvem
- c) typ a finanční náročnost akreditovaných studijních programů
- d) počet studentů
- e) dosažené výsledky ve vzdělávací a vědecké nebo výzkumné, vývojové, umělecké a další tvůrčí činnosti a její náročnost

[19]

Příjmy rozpočtu školy jsou:

- a) finanční prostředky (dotace) ze státního rozpočtu
- b) poplatky spojené se studiem (úplata za vzdělávání a školské služby)
- c) výnosy z majetku
- d) jiné příjmy ze státního rozpočtu, ze státních fondů a z rozpočtů obcí
- e) příjmy z hlavní a doplňkové činnosti
- f) finanční prostředky přijaté od zřizovatele
- g) příjmy z darů a dědictví

[15]

Vysokoškolské vzdělání se získává studiem v rámci akreditovaných studijních programů. Do roku 1998 nabízely tuto možnost pouze vysoké školy. Řešení, jak uspokojit zvyšující se poptávku po vysokoškolském vzdělání nabídl zákon č.111/1998 Sb. o vysokých školách v § 81. O akreditaci studijního programu může na základě tohoto zákona požádat také právnická osoba se sídlem v České republice zabývající se vzdělávací, vědeckou, výzkumnou a vývojovou, uměleckou nebo další tvůrčí činností. Podmínkou je, že spolu se žádostí o akreditaci předloží dohodu s vysokou školou o vzájemné spolupráci při uskutečňování studijního programu. Tento princip výuky je uplatňován i na Obchodní akademii T.Bati a Vyšší odborné škole ekonomické ve Zlíně (dále jen OA T.Bati a VOŠE). Na vysokoškolském diplomu je uvedeno, kde je studijní program realizován.

Je možné specifikovat mnoho faktorů, které ovlivňují financování školství. Vzhledem k těmto faktorům, je nutné hledat další zdroje financování. Z toho důvodu VOŠE Zlín hledá další možnosti financování své činnosti. Evropské sociální fondy (dále jen ESF) – zdroje EU nabízejí v současné době velké množství programů, které jsou určeny především pro vzdělávací instituce, vysoké školy nevyjímaje.

VOŠE Zlín se v této oblasti aktivně snaží získávat finanční prostředky v několika oblastech. Předkládá projekty, které jsou výsledkem práce kolektivu pedagogů ve spolupráci se studenty. [14]

Faktory, ovlivňující hledání dalších zdrojů financování

Veřejné výdaje dle teorie rostou i potřeby vysokých škol a dále roste především cena veškerých poskytovaných služeb, což má svůj původ v rostoucích cenách. To je dále způsobeno makroekonomickými změnami.

Všechny tyto příčiny způsobují nedostatek financí na vysokých školách. Proto je také nutné rozeznat příčiny, případně **faktory**, ovlivňující **důvody** hledání dalších *finančních zdrojů*:

- rostoucí produktivita práce
- roste průměrný důchod
- roste životní úroveň
- situace na trhu práce, zejména vývoj nezaměstnanosti. Rostou výdaje státního rozpočtu na podporu nezaměstnanosti
- demografické faktory – roste počet obyvatel
- urbanizace
- technický a technologický pokrok vede k růstu cen vstupů do veřejného sektoru
- inflace
- rozpočtové omezení
- politické a sociální vlivy.

Nepřetržitý růst veřejných výdajů a snižující se tempo růstu zdrojů jejich financování vyžaduje zkoumat, jak efektivně jsou veřejné finanční prostředky vynakládány. Proto také teorie veřejných financí podrobně zkoumá efektivnost veřejných výdajů. Efektivnost chápeme především jako:

- hospodárnost,
- účelnost (užitečnost).

Proto se financování vysokých škol zkoumá velmi pečlivě. Efektivnost pečlivě sleduje ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy (dále jen MŠMT), především ale samotné školy, které se snaží v současné době spoléhat nejen na zdroje z MŠMT. [14]

2.2.4. Financování spolupráce

Spolupráce, ať už ekonomická či kulturní, vzdělávací, vojenská atd., vyžaduje finanční prostředky z národních rozpočtových soustav, zejména ze státního rozpočtu, nicméně se využívají i zdroje municipálních a regionálních rozpočtů (podle typu spolupráce a programů spolupráce). Vztahy v rámci národních veřejných financí dostávají mezinárodní dimenzi.

Spolupráce zemí v jednotlivých oblastech vyžaduje finanční prostředky, jednak na financování nákladů mezinárodních organizací, zejména však na financování programů spolupráce, cílených výdajových programů uskutečňovaných v mezinárodním měřítku. Ucelenou škálu programů má i Evropská unie. [14]

3. EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND (ESF)

3.1. Co je ESF

ESF je jedním ze čtyř strukturálních fondů EU, kterými EU podporuje Politiku hospodářské a sociální soudržnosti. Tato politika se zaměřuje na snižování rozdílů v životní úrovni mezi lidmi a mezi regiony v EU. ESF je klíčovým finančním nástrojem při realizování Evropské strategie zaměstnanosti. Veškerá pomoc, čerpaná z ESF členskými státy EU za účelem rozvoje lidských zdrojů, musí současně podporovat cíle politiky zaměstnanosti těchto členských zemí. Tato podmínka pomáhá nasměrovat využívání podpory z ESF do vzdělávání s přímou vazbou na potřeby trhu práce a priority Evropské strategie zaměstnanosti. Jednou z nejdůležitějších součástí této strategie je zvýšení zaměstnatelnosti obyvatel EU, která, vedle různých forem podpory tvorby nových pracovních míst, zahrnuje také zvýšení přizpůsobivosti lidí měnícím se podmínkám na trhu práce. [10]

3.2. Poslání ESF

Hlavním posláním ESF je rozvíjet zaměstnanost, snižovat nezaměstnanost, podporovat sociální začleňování osob, kterým z různých důvodů hrozí vyloučení na okraj společnosti (tzv. sociální exkluze) a podpora rovných příležitostí se zaměřením na rozvoj trhu práce a lidských zdrojů.

Toto poslání je v praxi uskutečňováno prostřednictvím rozvoje lidských zdrojů. [10]

3.3. Cíle ESF

EU se zavázala ve svých zakládacích smlouvách rozvíjet a prosazovat činnost vedoucí k posilování hospodářské a sociální soudržnosti za účelem podpory harmonického vývoje, přičemž se zaměří především na snižování rozdílů mezi úrovní rozvoje různých regionů a na snížení zaostalosti nejvíce znevýhodněných regionů nebo ostrovů, včetně venkovských oblastí.

V navazujících nařízeních Rady Evropské unie jsou definovány tři prioritní cíle politiky hospodářské a sociální soudržnosti:

Cíl 1: podpora rozvoje a strukturálních změn regionů, jejichž rozvoj zaostává

Pod cíl 1 spadají regiony úrovně NUTS II, jejichž HDP na obyvatele je nižší než 75 % průměru Společenství. Region, spadající pod cíl 1, nemůže být současně zařazen pod cíl 2 nebo 3.

V rámci Cíle 1 je možno čerpat z ESF až 75 % veškerých uznatelných nákladů projektů.

Cíl 2: podpora hospodářské a sociální přeměny oblastí, jež čelí strukturálním obtížím

Pod cíl 2 spadají regiony, které čelí strukturálním obtížím. Patří sem zejména oblasti, jež procházejí socioekonomickými změnami v oblasti průmyslu a služeb, upadající venkovské oblasti, městské oblasti v obtížích a krizí postižené oblasti závislé na rybolovu.

Cíl 3: podpora přizpůsobování a modernizace politik a systémů vzdělávání odborné přípravy a zaměstnanosti. Pod cíl 3 patří všechny regiony úrovně NUTS II, které nespádají pod cíl 1. Příspěvek z ESF může tvořit maximálně 50 % veškerých uznatelných nákladů projektů. [5]

ESF podporuje rozvoj trhu práce a lidských zdrojů na území všech tří cílů prostřednictvím podpory:

- pomoci nezaměstnaným lidem při vstupu na trh práce
- rovných příležitostí pro všechny při přístupu na trh práce
- sociálního začleňování, pomoci lidem ze znevýhodněných sociálních skupin při vstupu na trh práce
- celoživotního vzdělávání
- rozvoje kvalifikované a přizpůsobivé pracovní síly
- zavádění moderních způsobů organizace práce a podnikání
- zlepšení přístupu a účasti žen na trhu práce
- boje se všemi formami diskriminace a nerovnostmi souvisejícími s trhem práce

[2]

3.4. Financování z ESF

Celkový objem finančních prostředků z ESF, které má v průběhu zkráceného programového období 2004-2006 (programovací cyklus EU bývá normálně sedmiletý) ČR k dispozici na spolufinancování příslušných projektů činí: 456,98 mil. EUR (tedy zhruba 14,17 mld. Kč).

Pro čerpání těchto finančních prostředků je nutné, aby každý členský stát zpracoval tzv. programové dokumenty, které analyzují současný stav a vymezují nejdůležitější oblasti pro podporu z ESF.

Programy, vypracované MPSV, které umožňují čerpání prostředků z ESF v oblasti lidských zdrojů pro období 2004-2006 v ČR a hlavním městě Praze jsou:

- Operační program Rozvoj lidských zdrojů (OP RLZ)
- Jednotný programový dokument pro Cíl 3 pro Prahu (JPD 3)
- Programový dokument pro Iniciativu Společenství EQUAL a

- Společný regionální operační program (SROP), zpracovaný Ministerstvem pro místní rozvoj

[10]

3.5. ESF v ČR

ČR se stala novým členským státem Evropské unie v květnu roku 2004. Připravuje se poprvé na čerpání prostředků ze strukturálních fondů, ale není zcela bez zkušeností.

Pro čerpání prostředků ze strukturálních fondů byly zpracovány programovací dokumenty, které jsou schváleny jak na národní úrovni, tak Evropskou komisí.

Základními dokumenty v ČR jsou Národní rozvojový plán, pokrývající území Cíle 1 (ČR bez území hlavního města Prahy), který tvoří rámec pro Společný regionální operační program (SROP) a čtyři sektorově zaměřené operační programy.

Příspěvky z ESF budou v ČR čerpány na základě OP RLZ, SROP, JPD 3 a programu Iniciativy Společenství EQUAL pro projekty rozvoje lidských zdrojů, vzdělávání, zaměstnanosti, zaměstnatelnosti a přístupu znevýhodněných skupin osob na trh práce. [12]

Orgánem zodpovědným za řízení pomoci z ESF v ČR je Ministerstvo práce a sociálních věcí.

Dalšími partnery realizace jsou Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, Ministerstvo pro místní rozvoj, Ministerstvo životního prostředí, Ministerstvo průmyslu a obchodu, CzechInvest, Nadace rozvoje občanské společnosti, Magistrát hlavního města Prahy, úřady práce, orgány místní a regionální samosprávy. [2]

Dlouhodobým záměrem České republiky je dosažení stabilního růstu, který bude umožňovat postupné vyrovnávání ekonomické úrovně s průměrem zemí EU. Na tomto základě byl globální cíl Národního rozvojového plánu 2004 - 2006 definován jako: Udržitelný rozvoj založený na konkurenceschopnosti. Takto definovaný globální cíl v sobě zahrnuje dosažení ekonomického růstu rychlejšího než je průměr zemí EU, zlepšení konkurenčního postavení ČR v EU a urychlení kvalitativních změn v ekonomice. Globální cíl Národního rozvojového plánu a k němu vedoucí strategie se bude soustřeďovat na dosažení následujících specifických cílů:

- 1) Vytvoření podmínek pro růst ekonomiky posilováním vnitřních faktorů (např. dokončení restrukturalizace průmyslových podniků a přechod k výrobám s vyšší přidanou hodnotou, zvýšení podpory a role malých a středních podniků, podpora oblasti výzkumu a vývoje, zvyšování kvality lidských zdrojů, rozvoj dopravní infrastruktury, cestovního ruchu a zemědělství apod.);

- 2) Zvýšení kvalifikační úrovně, konkurenceschopnosti a mobility pracovní síly při současném vyrovnávání dopadů růstu ekonomiky na znevýhodněné skupiny (např. zvyšování kvalifikační úrovně pracovní síly včetně vyrovnávání negativních dopadů na tzv. znevýhodněné skupiny obyvatelstva, tj. dlouhodobě nezaměstnaní, rovné příležitosti pro ženy na trhu práce, vytvoření flexibilního systému vzdělávání, posilování profesní mobility společně s rozvojem vědecko-výzkumné sféry a její propojení s oblastí vzdělávání a celoživotního učení);
- 3) Přiblížení se standardům EU v oblasti životního prostředí (např. problematika pitné vody a odpadních vod, znečištění ovzduší, udržitelný způsob výroby a efektivnější využívání energie, nakládání s odpady a sanace starých ekologických zátěží, budování technické a dopravní infrastruktury, podpora mimoprodukčních funkcí zemědělství a rozvoj ekologického zemědělství atd., vše při respektování principu udržitelného rozvoje);
- 4) Vyvážený rozvoj regionů (např. podpora strukturálně postiženým regionům s narušeným životním prostředím a vysokou mírou nezaměstnanosti, podpora venkovského prostoru, úsilí o zvýšení prostorové mobility pracovních sil, regionální podpora malých a středních podniků včetně sektoru cestovního ruchu);

Strategie Národního rozvojového plánu pokrývá oblast konkurenceschopnosti a zaměstnanosti, tedy dvě základní oblasti politiky hospodářské a sociální soudržnosti Evropské unie. Důraz na konkurenceschopnost je zahrnut do prvního specifického cíle, který tak společně s druhým specifickým cílem, formulovaným pro řešení problematiky zaměstnanosti, primárně přispívá k dosažení globálního cíle. Třetí specifický cíl přispívá spíše ke zvýšení kvality života (prostřednictvím řešení problémů životního prostředí) a spolu se čtvrtým cílem přispívají k dosažení globálního cíle spíše sekundárně.

K dosažení výše zmíněných specifických cílů NRP přispějí následující prioritní osy NRP:

- Posílení konkurenceschopnosti průmyslu a podnikatelských služeb;
- Rozvoj dopravní infrastruktury;
- Rozvoj lidských zdrojů;
- Ochrana a zkvalitňování životního prostředí;
- Rozvoj venkova a multifunkčního zemědělství;
- Rozvoj cestovního ruchu.

Strategie NRP byla formulována s ohledem na Strategii rozvoje lidských zdrojů ČR. Cíle a prioritní osy NRP jsou tak v souladu a přispějí k dosažení cílů této strategie. Respektovány jsou i horizontální priority Společenství (též politiky Společenství) - tzn. rovné příležitosti, hospodářská soutěž, veřejné zakázky a životní prostředí. [4]

II. PRAKTICKÁ ČÁST

4. VOŠE ZLÍN, S. R. O.



4.1. Charakteristika a historie VOŠE Zlín, s. r. o.

Obchodní akademie T. Bati a Vyšší odborná škola ekonomická, Zlín

nám. T. G. Masaryka 3669

761 57 Zlín

[8]

Obchodní akademie Tomáše Bati je nejstarší střední školou ve Zlíně. Její historie sahá do 30. let a na jejím počátku stojí obchodní kurzy, které se realizovaly v rámci Bat'ovy školy práce. V roce 1933 byla ve Zlíně zřízena pobočka OA v Uherském Hradišti a v roce 1937 ministerským výnosem samostatná škola s názvem Obchodní akademie Tomáše Bati pro zahraniční obchod ve Zlíně.

Perzekuce žáků a učitelů v období okupace vyvrcholila v roce 1944 úplným zavřením školy. V poválečném období prošla škola několika významnými etapami od naprostého nepochopení a podceňování obchodního školství až po určité oživení koncem 60. let.

Měnil se i název: nejprve Vyšší hospodářská škola, pak Střední ekonomická škola ve Zlíně (Gottwaldově). Prostorové podmínky se zlepšily přístavbou nové budovy koncem 80. let. [21]

V roce 1991 se škola vrátila k názvu Obchodní akademie a na základě zřizovací listiny se stává samostatným právním subjektem. V roce 1992 se Obchodní akademie T. Bati ve Zlíně zapojila do spolupráce s řadou zahraničních škol s cílem zavést v České republice do této doby neexistující terciální vzdělávání formou vyšší odborné školy. Vyšší odborná škola ekonomická Zlín patří mezi prvních 12 škol, které ve spolupráci s holandskými vysokými školami byly u vzniku vyššího odborného studia v České republice. V září 1992 nastoupili do prvních ročníků první studenti, kteří v roce 1995 absolvovali studium. Projekt vyššího studia ve Zlíně vznikl v úzké spolupráci mezi Obchodní akademií T. Bati a nizozemskou vysokou školou v Eindhoven. Rovněž byly využity zkušenosti z obdobných typů škol z celé řady dalších států. [21]

Dlouholetá tradice školy ve výuce odborných ekonomických předmětů, možnosti zahraničních stáží a praxe ve Velké Británii, Nizozemí a Francii a odpovídající vybavení zajistily vysokou

odbornou úroveň výuky. Škola byla oceněna udělením Certifikátu vysoké kvality na základě velmi náročného a podrobného hodnocení celkové činnosti školy nezávislou odbornou komisí.

Nebývá obvyklé, aby jiný právní subjekt, než je vysoká škola, nabízel vysokoškolské vzdělání.

Kvalita výuky, personální obsazení školy a její materiální vybavení, ale také zkušenosti, které získala, škole umožnily po vydání nového vysokoškolského zákona v roce 1998 zpracovat a předložit Akreditační komisi vlády České republiky návrh na tři bakalářské studijní programy. Ministerstvo školství na základě doporučení Akreditační komise vlády ČR schválilo předložený návrh, takže od akademického roku 2000/2001 jsou tyto bakalářské programy na této škole realizovány. Významným faktorem je skutečnost, že realizace vysokoškolského studia probíhá na základě Dohody o spolupráci s Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně.

Bakalářské studijní programy, které škola poskytuje, jsou profesně zaměřeny především na přípravu k výkonu povolání tak, aby se student po skončení studia státní závěrečnou zkouškou co nejrychleji adaptoval v zaměstnání. Samozřejmě, že absolvování bakalářských programů nevyklučuje případné další pokračování v magisterském studiu po absolvování přijímacího řízení na zvolené vysoké škole. [8]

4.2. Zhodnocení současného stavu školy, naplňování cílů a priorit za uplynulé období

Obchodní akademie T. Bati a VOŠE ve Zlíně poskytuje střední odborné vzdělání zakončené maturitou, vyšší odborné vzdělání zakončené absolutoriem a vysokoškolské bakalářské studium zakončené státní bakalářskou zkouškou. Ve všech úrovních vzdělávání má celkem více než 1 400 studujících.

Ve školním roce 2004/2005 škola úspěšně pokračovala v naplňování strategického rozvojového programu a koncepce školy, které stanovují jako své priority posílení prestižního postavení Obchodní akademie T. Bati a VOŠE Zlín v regionu, na národní i mezinárodní úrovni, zkvalitnění výuky dalším vzděláváním pedagogů a realizací komunikačního programu školy s využíváním nových informačních technologií ve výuce. Na základě zkušeností byl upraven vnitřní informační systém OASA, který zefektivňuje řízení školy a komunikaci vedení školy s učiteli, učitelů se žáky, ale i s rodiči.

Mimořádná pozornost byla věnována zapojení do projektování. Škola zpracovala celou řadu projektů, a to z oblasti mezinárodní spolupráce, na podporu odborného vzdělávání apod. Jejich úspěšnost v přijetí byla sice částečná, ale přesto se takto získané finanční prostředky staly cenným zdrojem pro odborný rozvoj školy a zlepšování kvality VVP. Další prioritou byla realizace multifunkčního hřiště na dlouhodobě vypůjčeném pozemku nad školou a postupná úprava celé

plochy na víceúčelové sportovní zařízení a odpočinkovou zónu. Celá akce byla z jedné třetiny finančně kryta z úspěšného projektu.

Příklady mezinárodních projektů vypracovaných VOŠE:

- V době od 4. do 10. října 2004 proběhl na VOŠE výměnný program Partnership - Přátelství, který rozšiřuje kontakty školy, studentů i učitelů se školami podobného studijního zaměření v zemích Evropské unie. Naše škola hostila dva vyučující z Bundeshandelsakademie und Bundeshandellschule z rakouského Oberpullendorfu, dva vyučující a deset studentů z Ferryhill Business and Enterprise College z Velké Británie.
- Ve školním roce 2004/2005 byl zahájen projekt mezinárodní spolupráce škol v programu Socrates/Comenius s názvem **Developing Enterprise Understanding and Capability in a New Europe** (Rozvoj podnikatelského povědomí a dovedností v nové Evropě), na němž participují partnerské obchodní školy z Velké Británie, Rakouska a Španělska. Cílem projektu je poznat sociálně-ekonomické prostředí a rozvoj podnikatelských aktivit v zemích Evropské unie. Sešli se koordinátoři projektu, aby se dohodli na programu pro školní rok 2004/2005. Výsledky studentských prací byly prezentovány zástupci studentů na závěrečné konferenci ve Ferryhill v Anglii na konci června 2005.
- Již třetím rokem pokračovala spolupráce se vzdělávací institucí Zespół Szkół Ekonomicznych v polském Chorzówě.
- Při organizování odborné praxe na VOŠE je podkladem projekt Mobility programu Leonardo da Vinci a spolupráce s několika firmami ve Velké Británii a v Německu.

Faktor úspěšnosti projektů je velmi ošidnou konstatnou. Nedá se přesně určit úspěšnost. Posuzování projektů podléhá velmi přísné kontrole a hodnocení v komisích. I přes některé neúspěchy VOŠE Zlín připravuje další projekty. Jednoznačně se ukazuje, že se jedná o velmi "slibný" zdroj financí pro budoucnost školy. [21]

Současný stav studentů na VOŠE Zlín (2004/2005):

Typ školy	Počet tříd	Počet žáků	Počet žáků na třídu podle stavu k 30. 6. 2005	Přepočtený počet pedagogických pracovníků	Počet žáků na přepočtené pedagogické pracovníky
VOŠ	6	157	26	7,774	20,195
SOŠ	16	465	29	31,098	14,953

Tabulka č. 3 *Současný stav studentů na VOŠE Zlín (2004/2005)*

Zdroj: [19]

VOŠE Zlín, s. r. o. za dobu své existence vychovala téměř 12 000 absolventů, kteří nacházejí uplatnění nejen v malých a středních podnicích, ale i ve velkých akciových společnostech, peněžních ústavech, službách, veřejné správě apod. [21]

4.3. Financování VOŠE Zlín, s. r. o.

OA a VOŠE Zlín je příspěvkovou organizací. Je tedy součástí neziskové sféry. Pravidla hospodaření neziskových organizací upravuje zákon č.218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a zákon č.250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů.

4.3.1. Zdroje financování VOŠE Zlín

Zdroje financování OA a VOŠE Zlín bychom mohli rozdělit obecně na:

- vlastní
- cizí.

Nebo dále finanční zdroje rozdělené podle pravidel hospodaření příspěvkové organizace:

- zdroje získané z hlavní činnosti
- zdroje přijaté z rozpočtu zřizovatele
- zdroje z vlastních fondů
- peněžní dary od fyzických a právnických osob
- zdroje poskytnuté ze zahraničí.

Zřizovatel poskytuje příspěvek na provoz své příspěvkové organizaci zpravidla normativně v návaznosti na výkony.

Financování smluvních bakalářských studijních programů probíhá na základě dodatku k Dohodě o vzájemné spolupráci, který se uzavírá na každý akademický rok. Výše přidělené neinvestiční

dotace vychází z počtu přijatých studentů ke studiu. Žadatelem a příjemcem dotace ze státního rozpočtu je UTB. Každoročně je kvestorem dohodnuta výše podílu z přidělené dotace, která zůstává UTB a slouží ke krytí výdajů:

- souvisejících se zabezpečením služeb na centrálních orgánech, při správním a jiném řízení,
- souvisejících s provozem knihovny, informačních systémů a sítí.

Vlastní příjmy VOŠE pocházejí především z poplatků studentů. Při jejich čerpání se řídí stejnými pravidly, jako jsou používána na UTB.

Současným trendem ve vzdělávání mladých lidí je rostoucí obliba bakalářských studijních programů. VOŠE Zlín nabízí tento typ studia v regionu Zlín již od r.2000 a neustále rozvíjí svou nabídku vzdělávacích programů. Nespolehá se pouze na zdroje financování ze státního rozpočtu, ale hledá další možnosti financování. Po vstupu České republiky do Evropské unie se tyto možnosti rozšířily o zdroje plynoucí z projektové činnosti.

Pro financování rozpočtu kurzů celoživotního vzdělávání potřebuje škola získat peníze z fondů EU, které jsou na tyto aktivity Evropskou Unií přímo vyčleněny. Fondem Evropské Unie, který poskytuje tuto možnost (tedy financování v zájmu veřejnosti, tedy i celé EU), je Evropský sociální fond. Z něho lze vyčlenit dva hlavní Operační programy, kterými lze financovat vzdělávání - a to jsou: OP RLZ a SROP. Mým úkolem je, na základě výše uvedených charakteristik obou Operačních programů, určit, který OP je vhodnější variantou financování plánovaných aktivit VOŠE Zlín, s. r. o.

4.3.2. Základní údaje o hospodaření školy

1. Závazné ukazatele rozpočtu pro rok 2004 v Kč

<i>neinvestiční:</i>	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet
- Platy	12 373 000	12 958 000
- Ostatní osobní náklady	70 000	70 000
- ONIV přímé	4 689 000	5 072 500
- ONIV provozní	2 500 000	2 920 000
- NIV ostatní	0	67 000
- Celkem	19 632 000	21 087 500
- Limit počtu zaměstnanců	51,30	51,30

Mimorozpočtové zdroje:

-	Dotace ze zahraničí	191 334,50
-	Dotace od obce	80 600

Závazné ukazatele byly organizací dodrženy, dotace byly využity na stanovený účel.

2. Přehled o plnění rozpočtu vybraných položek nákladů a výnosů hlavní činnosti

Celkové náklady organizace v hlavní činnosti za rok 2004 činily 45 070,14 tis. Kč, upravený rozpočet ve výši 40 543 tis. Kč plněn na 111,17 %. Zvýšené procento plnění rozpočtu 2004 je způsobeno převážně čerpáním zdrojů z bakalářského studia, kdy nelze při sestavování rozpočtu s přesností určit objem finančních prostředků poskytnutých na krytí nákladů této výuky. Tato skutečnost měla rozhodující vliv na přečerpání některých nákladových položek - např. platy, zák. odvody, DDHM, nákup materiálu, opravy a udržování.

Uspořené prostředky z provozní dotace na ostatních službách byly využity ke krytí navýšených nákladů na opravy a udržování a cestovné.

Celkové náklady organizace oproti roku 2003 zaznamenaly nárůst o 9,61 %.

Na krytí nákladů hlavní činnosti se podílely celkové výnosy ve výši 45 071,71 tis. Kč, z toho dotace ze SR, ze zahraničí a provozní příspěvek 21 292,43 tis. Kč, zapojení fondů organizace 684,35 tis. Kč, tržby z prodeje služeb a výrobků ve výši 22 499,48 tis. Kč a ostatní výnosy 591,21 tis. Kč. Právě již z výše uvedeného důvodu zaznamenaly nejvyšší nárůst tržby z prodeje služeb, které vzrostly ve srovnání s rozpočtem o 4 951,48 tis. Kč, tj. o 28,22 %.

Náklady organizace čerpala v souladu s rozpočtem. Překročení vybraných nákladových položek odpovídalo navýšeným zdrojům z bakalářského studia, poněvadž nelze při sestavování rozpočtu určit s přesností objem finančních prostředků přidělených na krytí nákladů této výuky.

3. Doplnková činnost

Doplnková činnost je provozována na základě živnostenských listů a povolení zřizovatele. V průběhu roku bylo organizováno 6 kurzů. Jednalo se o přípravné kurzy k přijímacím zkouškám z českého jazyka, z matematiky na střední školy, z matematiky na vysoké školy, z matematiky na dálkové studium, dále kurz First Certificate in English a kurz grafické možnosti PC Corel.

Doplnková činnost je provozována z důvodu ekonomického využití majetku a také z důvodu dobrého využití schopností a odborností pracovníků, je provozována v několika oblastech a všechny činnosti jsou ziskové. [19]

ESF - výběr mezi programy

Cílem této práce bylo najít vhodný program financování aktivit VOŠE Zlín. Následující kapitoly nabízejí tyto možnosti:

- 1) OPRLZ → Prioritu 3 OPRLZ → Opatření 3.3. OPRLZ
- 2) SROP → Prioritu 3 SROP → Opatření 3.2. SROP

5. OPERAČNÍ PROGRAM ROZVOJ LIDSKÝCH ZDROJŮ (OP RLZ)

V únoru 2004 byl Evropskou komisí schválen Operační program Rozvoj lidských zdrojů (OP RLZ), který je jedním z pěti operačních programů definovaných v Národním rozvojovém plánu a v Rámci podpory společenství. Vymezuje priority a opatření v sektoru rozvoje lidských zdrojů pro realizaci pomoci v rámci Cíle 1 ze strukturálních fondů EU – konkrétně ESF. [5]

Operační program Rozvoj lidských zdrojů je jedním ze základních programových dokumentů, který po vstupu naší republiky do Evropské unie umožňuje čerpání finanční pomoci z Evropského sociálního fondu, jako nejvýznamnějšího nástroje pro investice do oblasti rozvoje lidských zdrojů v České republice.

Na přípravě OP RLZ se při respektování principu partnerství vedle pracovníků MPSV podíleli také zástupci regionů (krajů), partnerských ministerstev, sociální partneři a zástupci nestátních neziskových organizací (NNO). OP RLZ byl schválen usnesením vlády ČR dne 22. ledna 2003 a v březnu roku 2003 zaslán v anglické verzi k posouzení Evropské komisi. Na základě doporučení EK byl uvedený programový dokument dále upraven a počátkem roku 2004 Evropskou komisí schválen. [10]

5.1. Cíle OP RLZ

Klíčovým dlouhodobým cílem vlády ČR je zvyšovat zaměstnanost a tím postupně snížit míru nezaměstnanosti. Tento ekonomický a sociální cíl je shodný se strategickým cílem Evropské strategie zaměstnanosti Evropské unie. Na základě tohoto dlouhodobého cíle byly formulovány také cíle OP RLZ.

Globálním cílem OP RLZ je dosažení vysoké a stabilní úrovně zaměstnanosti založené na kvalifikované a flexibilní pracovní síle, integraci sociálně vyloučených skupin obyvatelstva a konkurenceschopnosti podniků při respektování principů udržitelného rozvoje.

Tento globální cíl zahrnuje řadu témat a aspektů trhu práce a bude postupně realizován naplňováním čtyř specifických cílů:

- 1) rozvoj pružného trhu práce, který přispívá ke snížení a prevenci nezaměstnanosti a zvýšení zaměstnatelnosti osob, jimž hrozí vyloučení z trhu práce
- 2) snížení počtu a podílu osob ohrožených sociálním vyloučením prostřednictvím integrovaného přístupu a odstraňování bariér znesnadňujících účast na trhu práce včetně diskriminace podle pohlaví
- 3) rozvoj celoživotního učení prostřednictvím zvyšování kvality nabídky vzdělávání z hlediska potřeb znalostní společnosti a prostřednictvím rozšiřování účasti všech subjektů v procesu vzdělávání

- 4) rozvoj kvalifikované pracovní síly, konkurenceschopnosti podniků, rozšiřování nabídky pracovních příležitostí v rozvojových odvětvích a posílení environmentálního přístupu

Souběžně s řešením problematiky rozvoje lidských zdrojů jsou v OP RLZ uplatňovány také čtyři průřezové politiky celospolečenského významu, tzv. horizontální témata, jejichž prostřednictvím dochází k propojení všech specifických i globálních cílů napříč celým programem. Horizontální témata nebo-li principy jsou: rovné příležitosti, udržitelný rozvoj, informační společnost a podpora místním iniciativám. Tato témata jsou respektována při výběru projektů a jejich naplňování je sledováno při realizaci projektů i jejich následné kontrole. [10]

Jednou z cest, jak dosáhnout těchto cílů, je využití pomoci EU prostřednictvím ESF. Celková pomoc pro období 2004-2006 může dosáhnout až výše 422,4 mil EUR - ESF poskytne 318,82 mil EUR a 103,6 mil EUR je spolufinancováno ze státního rozpočtu. [3]

5.2. Priority a opatření OP RLZ

OP RLZ vymezuje celkem 4 priority a 10 opatření, které pokrývají aktivní politiku zaměstnanosti, integraci specifických skupin ohrožených sociální exkluzí, rovnost příležitostí pro muže a ženy na trhu práce, rozvoj celoživotního učení a zvýšení adaptability zaměstnanců a zaměstnavatelů na změny ekonomických a technologických podmínek. [3]

5.2.1. Tabulka priorit OP RLZ

Priority a opatření Operačního programu Rozvoj lidských zdrojů – alokace finančních prostředků na období 2004-2006

	Název priority, opatření	Výše pomoci (v tis. EUR)		
		ESF	SR ČR	Celkem
Priorita 1	Aktivní politika zaměstnanosti			
Opatření 1.1	Posílení aktivní politiky zaměstnanosti při zaměstnávání uchazečů a zájemců o zaměstnání	85 819	28 606	114 425
Opatření 1.2	Modernizace veřejných služeb zaměstnanosti	16 783	5 594	22 377
Priorita 2	Sociální integrace a rovnost příležitostí			
Opatření 2.1	Integrace specifických skupin obyvatelstva ohrožených sociální exkluzí	31 954	7 989	39 943
Opatření 2.2	Rovné příležitosti pro ženy a muže na trhu práce	7 608	2 536	10 144
Globální grant	Posílení kapacity poskytovatelů sociálních služeb	3 188	1 063	4 251
Priorita 3	Rozvoj celoživotního učení			
Opatření 3.1	Zkvalitňování vzdělávání ve školách a školských zařízeních a rozvoj podpůrných systémů ve vzdělávání	54 779	18 260	73 039
Opatření 3.2	Podpora terciárního vzdělávání, výzkumu a vývoje	18 260	6 087	24 346
Opatření 3.3	Rozvoj dalšího profesního vzdělávání	34 693	11 564	46 258
Priorita 4	Adaptabilita a podnikání			
Opatření 4.1	Zvýšení adaptability zaměstnavatelů a zaměstnanců na změny ekonomických a technologických podmínek, podpora konkurenceschopnosti	29 216	9 738	38 954
Opatření 4.2	Specifické vzdělávání	21 303	7 101	28 404
Priorita 5	Technická pomoc			
Opatření 5.1	Podpora řízení, implementace, monitorování a kontroly operací OP RLZ	6 876	2 292	9 168
Opatření 5.2	Ostatní oprávněné činnosti	8 340	2 780	11 120
Celkem OP RLZ		318 819	103 610	422 429

Tabulka č. 4: Tabulka priorit OP RLZ

Zdroj: [5]

Jednotlivá opatření OP RLZ jsou realizována prostřednictvím:

- systémových nebo národních projektů, kdy jsou Řídícím orgánem (případně Zprostředkujícím subjektem) vyzvány předem určené subjekty k vypracování, předložení a řešení projektů. Takto pověřenými subjekty mohou být v rámci realizace projektu vyhlášeny tendry na dodavatele vybraných činností;
- grantových schémat, kdy stanovené subjekty (tzv. koneční příjemci) vyhláší výzvy k předkládání návrhů grantových projektů. Předložené návrhy projektů jsou konečnými příjemci dle předem daných kritérií hodnoceny, a vybrány ty, které budou z prostředků ESF podpořeny.

Zlínský kraj se stal v souvislosti s implementací OP RLZ Opatření 3.3 Rozvoj dalšího profesního vzdělávání vyhlášovatelem a administrátorem regionálního grantového schématu, v rámci kterého bude shromažďovat, hodnotit a vybírat vhodné projekty k podpoře z Evropského sociálního fondu.

[5]

5.3. Realizace, zaměření a žadatelé programu

OP RLZ je zaměřen na celé území ČR kromě Prahy. Pro území Prahy, která svou ekonomickou výkonností silně převyšuje ostatní regiony ČR (HDP vyšší než 75 % průměru EU), je zpracován samostatný programový dokument. [10]

Řízení OP RLZ probíhá podle dohodnuté implementační struktury, která zahrnuje Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR (MPSV) jako Řídící orgán (ŘO) celého OP RLZ a Zprostředkující subjekty (ZS), kterými jsou pro vybraná Opatření Správa služeb zaměstnanosti MPSV (SSZ), Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy (MŠMT) a Nadace rozvoje občanské společnosti (NROS).

Řídící orgán deleguje na tyto implementační orgány některé činnosti, zejména výběr projektů, uzavírání závazků, monitorování, kontrolu projektů a ověřování žádostí o platby. ZS budou také zajišťovat odpovídající informovanost konečných uživatelů (příjemců pomoci) partnerů o možnostech financování z příslušných opatření OP RLZ a jeho propagaci.

Dalším článkem v implementační struktuře jsou Koneční příjemci (KP), u nichž se bude pomoc z ESF realizovat. Ti budou klíčovým kontaktem pro Konečné uživatele (příjemce pomoci). [3]

Pomoc je zaměřena na:

- 1) Jednotlivce (uchazeči o zaměstnání, osoby dlouhodobě nezaměstnané a ohrožené nezaměstnaností, absolventi škol a mladiství, lidé se zdravotním postižením, lidé nad 50 let věku, osoby bez kvalifikace nebo s nízkou úrovní kvalifikace, lidé pečující o členy rodiny, matky s malými dětmi, matky samoživitelky, dlouhodobě nezaměstnané ženy,

ženy ohrožené nezaměstnaností, ženy se základním vzděláním nebo bez vzdělání, ženy v předdůchodovém věku, osoby sociálně znevýhodněné, migranti, azylanty, etnické menšiny, děti a mládež pocházející ze sociálně znevýhodněného prostředí či pobývajících v zařízeních pro ústavní a ochranou výchovu, žáci a studenti ZŠ, SŠ, VOŠ, zájemci o další studium na SŠ a VOŠ; učitelé, ředitelé škol, odborní pracovníci ve školství, výchovní poradci, zaměstnanci, zaměstnavatelé a zájemci o zahájení podnikání)

- 2) Organizace a instituce (orgány služeb zaměstnanosti, spolupracující organizace a jejich pracovníci, poskytovatelé sociálních služeb, pracovníci sociálních služeb, dobrovolníci, organizace vytvářející osvětové programy, ženské organizace, nevládní neziskové organizace, ZŠ, SŠ, VOŠ, školská zařízení organizace MŠMT, vzdělávací a poradenské instituce, VŠ, instituce výzkumu a vývoje, orgány státní správy, kraje a obce, veřejné instituce, profesní sdružení, zástupci zaměstnavatelů, asociace zaměstnavatelů, organizace sociálních partnerů, podniky, zvláště malé a střední)

Žadatelé o finanční podporu mohou být:

- 1) Nepodnikatelské subjekty (obce, svazky obcí, kraje, organizace zřizované obcemi nebo kraji, organizační složky státu a jimi zřizované organizace a nestátní neziskové organizace)
- 2) Podnikatelské subjekty (fyzické nebo právnické osoby, podávající žádost v rámci grantových schémat, které musí doložit svou právní subjektivitu)

[3]

5.4. Opatření 3.3 OP RLZ

5.4.1. Priorita 3

Priorita 3 (Rozvoj celoživotního učení) je zaměřena na rozvoj kapacity vzdělávacích institucí, zlepšení obsahu a kvality vzdělávání. Jednotlivá opatření jsou cílena ke zkvalitnění vzdělávání na školách a ve školských zařízeních, zlepšení příležitostí ve vzdělávání pro osoby se speciálními vzdělávacími potřebami, zvýšení kvality nabídky vysokoškolského studia a k rozvoji dalšího vzdělávání pracovníků ve výzkumu a vývoji, rozvoji standardů a hodnocení vzdělávání, propojování počátečního a dalšího vzdělávání. [10]

V rámci této priority budou realizována 3 opatření:

3.1 Zkvalitňování vzdělávání ve školách a školských zařízeních a rozvoj podpůrných systémů ve vzdělávání

3.2 Podpora terciárního vzdělávání, výzkumu a vývoje

3.3 Rozvoj dalšího profesního vzdělávání

Na prioritu 3 je vyčleněno 33,8 % z celkového rozpočtu OP RLZ, což činí asi 107,76 mil EUR. [10]

5.4.2. Charakteristika a cíle opatření 3.3

Ve srovnání se zeměmi EU v ČR chybí vzdělávací a výcviková centra pro dospělé, poskytující obecně uznávanou kvalifikaci všem dospělým zájemcům, kteří ukončili školní docházku, nastoupili do praxe a z různých důvodů potřebují či požadují v průběhu svého života získat další nebo specializovanou (výjimečně prvotní) kvalifikaci.

Kvalita a vyšší dostupnost dalšího profesního vzdělávání bude v rámci opatření posílena rozvojem podpůrných služeb dalšího vzdělávání, zejména informačních a poradenských, které by usnadňovaly orientaci v nabídce, zejména těm, kdo ho nejvíce potřebují, tj. lidem s nízkou kvalifikací či jinak znevýhodněným na trhu práce. [13]

Toto opatření je zaměřeno na rozvoj nabídky dalšího profesního vzdělávání systémovým způsobem a zároveň na zlepšení přístupu k informacím, orientaci v nabídce a na kvalitu služeb dalšího profesního vzdělávání. Program přispěje k vybudování systému uznávaných kvalifikací, který by propojoval vzdělávací a zaměstnavatelskou sféru, motivoval zaměstnavatele a další sociální partnery, aby se zapojovali do tvorby obsahu i metod vzdělávání a požadavků na jeho certifikaci. Budou zpracovány nástroje a metodologie pro další profesní vzdělávání ve vazbě na potřeby trhu práce v regionech.

Program přispěje i k vytvoření systému ověřování a uznávání kvalifikací získaných dalším vzděláváním, propojeného se systémem počátečního vzdělávání. Toto opatření podpoří rozšíření nabídky dalšího profesního vzdělávání v regionech. Bude posílena i nabídka služeb dalšího profesního vzdělávání, která většinou zaostává za perspektivními potřebami podniků a trhu práce a vyžaduje účinnou a systematickou podporu. [10]

Globálním cílem opatření 3.3 je fungující systém dalšího profesního vzdělávání odpovídající potřebám znalostní společnosti.

Mezi specifické cíle patří:

- Vytvořit ucelený systém dalšího profesního vzdělávání a odpovídající regionální infrastrukturu, poskytující další a specializované kvalifikace dospělým občanům s praxí na základě moderních forem, metod a přístupů založených na rozvoji kompetencí v přímé vazbě na potřeby trhu práce a podporovaný z veřejných rozpočtů
- Vytvořit podmínky pro založení systému ověřování kvalifikací, získaných v systému dalšího profesního vzdělávání s využitím akreditačního a certifikačního systému propojeného se systémem certifikace počátečního vzdělávání
- Zlepšit přístup k informacím, orientaci v nabídce a kvalitu služeb dalšího profesního vzdělávání, rozvoj výzkumu a vývoje metodologie vzdělávání dospělých včetně vybudování institucionální kapacity
- Rozvoj vzdělávací nabídky dalšího profesního vzdělávání (nové programy, distanční formy vzdělávání, e-learning, zdokonalení anticipace potřeb zaměstnavatelů)
- Zvýšení odborné a pedagogické způsobilosti lektorů, konzultantů, učitelů, metodických a řídicích pracovníků působících ve sféře dalšího profesního vzdělávání

5.4.3. Cílové skupiny příjemců pomoci

Cílovými skupinami příjemců pomoci jsou:

- MPSV a další orgány státní správy
- kraje a obce
- vzdělávací a poradenské instituce
- profesní sdružení
- zástupci zaměstnavatelů a dalších sociálních partnerů
- nestátní neziskové organizace poskytující další profesní vzdělávání

Konečnými cílovými skupinami pomoci jsou:

- lektori a konzultanti
- učitelé, metodičtí a řídicí pracovníci škol a institucí vzdělávání dospělých
- odborníci z výzkumných pracovišť
- odborníci úřadů práce
- odborníci úřadů státní správy a samosprávy
- odborníci zaměstnavatelských a odborových svazů

[13]

5.4.4. Typy podporovaných činností

Podporovanými činnostmi jsou:

- založení systému dalšího profesního vzdělávání
- vybudování infrastruktury pro další profesní vzdělávání v regionech
- rozvoj podpůrných systémů pro další profesní vzdělávání
- rozšiřování nabídky dalšího profesního vzdělávání podle požadavků trhu práce a potřeb rozvoje ekonomiky
- vzdělávání lektorů, konzultantů, zkušebních komisařů, učitelů, metodických a řídicích pracovníků působících ve sféře dalšího profesního vzdělávání

Zprostředkujícím subjektem pro toto opatření je Správa služeb zaměstnanosti MPSV. Konečným příjemcem určeným pro implementaci činností zaměřených na založení a rozvoj systému dalšího profesního vzdělávání, včetně infrastruktury a podpůrných služeb, je Správa služeb zaměstnanosti, resp. její určený odborný útvar. Projekty Konečných uživatelů budou v této části opatření vybírány přímým přidělením prostředků. Kraje jsou Konečnými příjemci určenými pro implementaci části opatření zaměřené na rozšíření nabídky dalšího profesního vzdělávání v regionech. Projekty Konečných uživatelů zde budou vybírány na základě výzvy k podávání žádostí. Předkladateli žádostí na realizaci projektů pro cílové skupiny budou zejména vzdělávací a poradenské instituce, profesní sdružení, zaměstnavatelé a další sociální partneři, odborové svazy, nestátní neziskové organizace.

Opatření 3.3 obdrží 10,9 % z celkového rozpočtu OP RLZ.

Příspěvek z Evropského sociálního fondu na opatření 3.3 bude 75 % z celkových uznatelných veřejných výdajů. Národní spolufinancování ve výši 25 % bude zajištěno z rozpočtové kapitoly MPSV. [13]

6. SPOLEČNÝ REGIONÁLNÍ OPERAČNÍ PROGRAM (SROP)

Společný regionální operační program (SROP) je jedním z pěti programů, které budou realizovány v České republice na základě Rámce podpory Společenství pro Cíl 1. [6]

Společný regionální operační program (SROP) podporuje především aktivity, jejichž realizace z hlediska platné české legislativy spadá do působnosti obcí nebo krajů. Tím se tento program odlišuje od zbývajících operačních programů s opatřeními v působnosti státu. [17]

SROP je programovým dokumentem zahrnujícím rozvojové priority sedmi regionů soudržnosti České republiky, které mohou být napojeny na strukturální fondy Evropské unie v rámci Cíle 1:

- Střední Čechy
- Jihozápad
- Severozápad
- Severovýchod
- Střední Čechy
- Střední Morava
- Moravskoslezsko

[17]

Podpora pro SROP ze Strukturálních fondů Evropské unie bude poskytována ze dvou fondů:

Evropského fondu regionálního rozvoje (ERDF)

Evropského sociálního fondu (ESF).

[17]

6.1. Cíle SROP

Globální cíl Společného regionálního operačního programu navazuje na vymezení globálního cíle a specifických cílů Rámce podpory Společenství, které jsou definovány následovně:

Globální cíl je definován jako udržitelný rozvoj založený na konkurenceschopnosti.

Specifické cíle se odvíjí od globálního cíle a zahrnují:

- a) vytvoření podmínek pro rozvoj podnikání
- b) zvýšení flexibility na trhu práce
- c) zlepšení kvality infrastruktury

Specifické cíle

Program bude založen na eliminaci faktorů, které překážejí rozvoji a růstu a na využití pozitivních výhod, které poskytují příležitosti pro růst. Bude rovněž založen na iniciativách veřejného, neziskového a soukromého sektoru v regionech tak, aby je integrovaně zahrnul do realizace strategie.

Takový integrovaný přístup vyžaduje, aby měl program řadu specifických cílů, které odrážejí kombinaci ekonomických, sociálních a ekologických aspirací obsažených v globálním cíli.

Specifickými cíli programu proto jsou:

- 1) Zvýšit prosperitu regionů rozvojem malých a středních podniků a řemesel a vytvářením nových pracovních příležitostí
- 2) Všestranně zkvalitnit regionální dopravní a informační infrastrukturu při respektování ochrany životního prostředí
- 3) Zlepšit životní podmínky obyvatel, zejména minorit, zvýšit jejich participaci na celoživotním učení a integrovat sociálně vyloučené skupiny do komunity a k pracovnímu uplatnění
- 4) Zvýšit podíl cestovního ruchu na hospodářské prosperitě regionů, zvýšit objem přímých investic pro rozvoj cestovního ruchu a vytvářet nové pracovní příležitosti

SROP je založen na následujících horizontálních principech:

- udržitelný rozvoj
- rovné příležitosti
- rozvoj informační společnosti
- sociální integrace a zaměstnanost
- vyvážený rozvoj regionů

[18]

Jednou z cest, jak dosáhnout uvedených cílů, je využití pomoci EU prostřednictvím ESF a ERDF. Celková pomoc pro období 2004-2006 může dosáhnout až výše 598,92 mil EUR - EU (ESF a ERDF) poskytne 454,33 mil EUR a 144,59 mil EUR je spolufinancováno ze státního rozpočtu.

6.2. Priority a opatření SROP

SROP je tvořen čtyřmi prioritami rozpracovanými do devíti opatření (bez technické asistence), které pokrývají podporu malých a středních podniků ve vybraných regionech, zlepšení

infrastruktury v regionech, rozvíjení infrastruktury pro rozvoj lidských zdrojů a podporu cestovního ruchu. [17]

6.2.1. Tabulka priorit SROP

Priority, opatření a podopatření SROP – alokace finančních prostředků na období 2004-2006

	Název priority, opatření	Výše pomoci (v tis. EUR)		
		EU (ESF,ERDF)	SR ČR	Celkem
Priorita 1	Regionální podpora podnikání			
Opatření 1.1	Podpora podnikání v regionech	45 138 356	15 046 118	60 184 474
Priorita 2	Regionální rozvoj infrastruktury			
Opatření 2.1	Rozvoj dopravy v regionech	151 964 722	15 196 472	167 161 194
Podopatření 2.1.1	Rozvoj regionální dopravní infrastruktury			
Podopatření 2.1.2	Rozvoj dopravní obslužnosti v regionech			
Opatření 2.2	Rozvoj informačních a komunikačních technologií v regionech	22 516 941	7 505 647	30 022 588
Opatření 2.3	Regenerace a revitalizace vybraných měst	22 516 941	7 505 647	30 022 588
Priorita 3	Rozvoj lidských zdrojů v regionech			
Opatření 3.1	Infrastruktura pro rozvoj lidských zdrojů v regionech	45 025 332	11 256 333	56 281 665
Opatření 3.2	Podpora sociální integrace v regionech	37 142 668	11 256 333	48 399 001
Opatření 3.3	Posílení kapacity místních a regionálních orgánů	10 134 852	3 378 284	13 513 136
Priorita 4	Rozvoj cestovního ruchu			
Opatření 4.1	Rozvoj služeb pro cestovní ruch konkurenceschopnosti	36 024 969	12 008 322	48 033 291
Podopatření 4.1.1	Podpora nadregionálních služeb cestovního ruchu			
Podopatření 4.1.2	Podpora místních a regionálních služeb cestovního ruchu			
Opatření 4.2	Rozvoj infrastruktury pro cestovní ruch	72 060 750	24 020 249	96 080 999
Podopatření 4.2.1	Podpora nadregionální infrastruktury cestovního ruchu			
Podopatření 4.2.2	Podpora místní a regionální infrastruktury cestovního ruchu			
Priorita 5	Technická pomoc	11 807 040	3 935 680	15 742 720
Celkem SROP		454 332 571	144 596 855	598 929 426

Tabulka č.5 Tabulka priorit SROP

Zdroj: [11]

6.3. Realizace, zaměření a žadatelé programu

Dne 23.1.2002 přijala vláda České republiky usnesení č. 102 "k dokončení přípravy programových dokumentů a určení řídicích a platebních orgánů pro využívání strukturálních fondů a Fondu soudržnosti Evropské unie". Tímto usnesením vlády bylo jako řídicí orgán SROP jmenováno Ministerstvo pro místní rozvoj; funkcí platebního orgánu SROP bylo pověřeno Ministerstvo financí. Současně bylo rozhodnuto delegovat na kraje (resp. regionální rady) kompetence, spojené s realizací projektů a zajistit jejich podíl na řízení celého programu.

Financování SROP bude zabezpečeno z veřejných zdrojů EU (u většiny opatření příspěvek EU dosáhne 75% veřejných zdrojů programu), přičemž se počítá rovněž se zapojením soukromých zdrojů. Veřejné zdroje ČR budou zajištěny především ze státního rozpočtu (MMR) a z rozpočtu krajů a obcí. [17]

SROP je jediným programovým dokumentem České republiky, reagujícím na doporučení Evropské komise pro období let 2004-2006 předložit za ČR jediný regionálně orientovaný operační program zahrnující rozvojové priority sedmi regionů soudržnosti ČR. Je zaměřen na celé území ČR kromě Prahy. Pro území Prahy, která svou ekonomickou výkonností silně převyšuje ostatní regiony ČR (HDP vyšší než 75 % průměru EU), je zpracován samostatný programový dokument.

Řízení SROP probíhá podle dohodnuté implementační struktury, která zahrnuje Ministerstvo pro místní rozvoj (MMR), Odbor Řídicího orgánu SROP a JPD - Praha jako Řídicí orgán (ŘO) celého SROP a Zprostředkující subjekty (ZS), kterými jsou pro vybraná opatření sekretariáty Regionálních rad, Centrum pro regionální rozvoj a jeho regionální pobočky, regionální pobočky CzechInvestu a Ministerstvo pro místní rozvoj (MMR), Odbor rozvojových programů v cestovním ruchu.

Řídicí orgán deleguje na tyto implementační orgány některé činnosti, zejména výběr projektů, uzavírání závazků, monitorování, kontrolu projektů a ověřování žádostí o platby. ZS budou také zajišťovat odpovídající informovanost konečných uživatelů (příjemců pomoci) partnerů o možnostech financování z příslušných opatření SROP a jeho propagaci.

Dalším článkem v implementační struktuře jsou Koneční příjemci (KP), u nichž se bude pomoc z EU realizovat. Ti budou klíčovým kontaktem pro Konečné uživatele (příjemce pomoci). [16]

Pomoc je zaměřena na:

1. Jednotlivce (starší osoby, které ztratily zaměstnání, bezdomovci, osoby po výkonu trestu, osoby závislé na drogách, etnické menšiny, zdravotně postižení lidé, osoby s nízkou kvalitací, osamělí rodiče, kteří pečují o nezletilé děti, mládež ze znevýhodněného sociálního prostředí, včetně dětí z dětských domovů)

2. Organizace a instituce (orgány služeb zaměstnanosti, spolupracující organizace a jejich pracovníci, poskytovatelé sociálních služeb, pracovníci sociálních služeb, dobrovolníci, nevládní neziskové organizace, ZŠ, SŠ, VOŠ, vzdělávací a poradenské instituce...)

Žadatelé o finanční podporu mohou být:

1. Nepodnikatelské subjekty (obce, svazky obcí, kraje, organizace zřizované obcemi nebo kraji, organizace zřizované státem a nestátní neziskové organizace)

2. Podnikatelské subjekty (drobní podnikatelé, malé a střední podniky)

[22]

6.4. Opatření 3.2 SROP

6.4.1. Priorita 3 SROP

Tato priorita byla koncipována jako důležitý nástroj pro dosažení kvality života v regionech. Její tři opatření byla navržena jako řada intervencí v oblasti infrastruktury pro rozvoj lidských zdrojů a sociální integrace. Soustředěné úsilí bude věnováno podpoře zaměstnatelnosti a kvalifikace, poskytování vzdělávacích a sociálních služeb, posilování vnitřní koheze komunit, sociální integraci osob ohrožených sociální exkluzí a rovnosti příležitostí.

Poskytování vzdělávacích, kulturních, sociálních, zdravotních a volnočasových služeb, zaměřené na efektivní strukturální změny v obcích a regionech, je klíčovým prvkem v boji proti sociální exkluzi a nezaměstnanosti.

Poskytování výše uvedených služeb je mnohdy limitováno nedostatečným materiálním a technickým zajištěním, v důsledku omezených finančních prostředků. Akce v rámci této priority budou proto usilovat jak o překonání řady nedostatků vyplývajících z absence těchto služeb (spolufinancování z úrovně ESF), tak i o řešení jejich nedostatečného materiálního a technického zajištění (spolufinancování z ERDF).

Kapacita těchto služeb v obcích a regionech je zpravidla ovlivňována odlehlostí, nedostatkem informací, přístupem k finanční podpoře, přístupem k místním vzdělávacím zařízením a službám apod. Je proto nejvýše žádoucí zajistit, aby obce a regiony měly potřebné nástroje pro překonání těchto bariér a nástroje pro posílení dalšího materiálního a technického rozvoje uvedených služeb. Investice k rozvoji těchto služeb budou muset být zaměřeny tak, aby přispívaly ke zvýšení hospodářského potenciálu, k rozvoji, ke strukturálním změnám a k vytváření nebo zachování trvale udržitelných pracovních příležitostí.

Současný sociální a ekonomický kontext rozvoje lidských zdrojů v obcích se vyznačuje zvýšeným znevýhodněním určitých skupin, které jsou ohroženy marginalizací a vyčleňováním z práce, vzdělávání a společnosti. Růst těchto skupin a akumulace jejich problémů v situaci, kdy dochází k relativně nepříznivému vývoji nezaměstnanosti, představuje vážný problém.

Sociální a kulturní rozvoj v regionech je spoluutvářen místními iniciativami a činnostmi nestátních neziskových organizací. Rozvoj tohoto přirozeného prostředí občanské společnosti trpí četnými nedostatky. Neziskový sektor trpí nedostatkem finančních zdrojů a převládajícím zaměřením na krátkodobé projekty.

Problémem je rovněž snižování vnitřní koheze komunit, které oslabuje schopnost jejich členů spolupracovat a řešit společné problémy. Nepříznivé vlivy jako je drogová závislost, gamblerství a další sociálně patologické jevy, šířící se mezi mládeží, je nutno eliminovat programovým

vytváření podmínek pro trávení volného času a iniciací aktivit, působících ve směru výchovných a sociálně preventivních funkcí.

Specifické problémy etnických menšin, místních komunit a malých znevýhodněných skupin, které v některých případech mohou být vyřazeny ze sociálních a ekonomických vazeb v obcích, se stávají chronickými, neboť bez znalosti a partnerství místních iniciativ se je nedaří řešit běžnými nástroji v rámci státních politik.

Z těchto důvodů je významné, aby se místní rozvoj lidských zdrojů intenzivně zaměřil na sociální integraci osob ohrožených sociální exkluzí.

Specifickým problémem současné situace je nedostatečná připravenost místních a regionálních orgánů na hladký průběh implementace programů finanční podpory ze strukturálních fondů. Proto je v rámci této priority věnována patřičná pozornost vzdělání všech příslušných skupin aktérů na místní a regionální úrovni, zapojených jak do přípravy a realizace programu, tak i do přípravy a následné realizace projektů.

V rámci této priority budou realizována 3 opatření:

3.1 Infrastruktura pro rozvoj lidských zdrojů v regionech

3.2 Podpora sociální integrace v regionech

3.3 Posílení kapacity místních a regionálních orgánů při plánování a realizaci programů

[18]

Na prioritu 3 je vyčleněno 20,3 % z celkového rozpočtu SROP, což činí asi 92,30 mil EUR.

6.4.2. Charakteristika a cíle opatření 3.2 SROP

Opatření se zaměří na podporu širokého spektra aktivit v oblasti sociální integrace na místní či regionální úrovni; neinvestiční podpora bude orientována na:

- poskytovatele služeb, realizující podpůrné projekty pro různé sociálně ohrožené skupiny obyvatelstva .
- rozvoj občanské společnosti, vytváření komunitních plánů, spolupráci nestátních neziskových organizací a organizací zřízovaných státem, kraji či obcemi.
- vytváření rovných příležitostí pro znevýhodněné skupiny obyvatelstva.

Podpora v rámci opatření bude poskytována na realizaci různých neinvestičně zaměřených programů, kurzů, na poradenství a na služby občanům, včetně poskytování rehabilitačních pomůcek, učebních pomůcek, studijních materiálů, pořádání sociálně zaměřených akcí, na informační a propagační činnost apod. (další formy poskytování služeb mohou být podporovány, pokud jsou v souladu se zaměřením opatření).

Operační cíle opatření:

- Snížení sociální izolace skupin obyvatelstva ohrožených sociálním vyloučováním.
- Reintegrace znevýhodněných skupin obyvatelstva do komunity a k pracovnímu uplatnění.
- Prevence kriminality a sociálně patologických jevů.
- Zmírnění sociálního znevýhodnění obyvatel v méně rozvinutých oblastech.

[18]

6.4.3. Cílové skupiny příjemců pomoci

Cílovými skupinami příjemců pomoci jsou kraje.

Konečnými cílovými skupinami pomoci jsou:

- obce
- svazky obcí
- organizace zřizované obcemi či kraji
- nestátní neziskové organizace

[11]

6.4.4. Typy podporovaných činností

Podporovanými činnostmi jsou:

- Střediska motivace, pracovní rehabilitace a doprovodu sociálně ohrožených osob.
- Podpora získávání základních sociálně profesních a společenských dovedností.
- Programy nestátních neziskových organizací pro začleňování sociálně vyloučených osob, s důrazem na venkovské oblasti.
- Intervenční programy ve prospěch skupin osob ohrožených sociální exkluzí.
- Reintegrační programy pro občany po návratu z výkonu trestu.
- Programy nestátních neziskových organizací podporující optimální sladění profesního a rodinného života.
- Programy prevence sociálně patologických jevů.
- Programy péče o osoby závislé na drogách.
- Programy vytváření místních partnerství a budování místních komunit.
- Programy zpracování komunitních plánů a rozvoje občanské společnosti na místní úrovni.

- Programy vzdělávání vedoucí k sociální integraci.
- Vzdělávací, kulturní a sociální programy pro zlepšení životních podmínek obyvatel obcí a regionů.
- Programy pro mladistvé po opuštění školských zařízení pro ústavní výchovu.
- Programy pro mládež od 15 do 25 let.
- Programy bezpečnosti obyvatel.

[11]

Řídicím orgánem SROP bude příslušný útvar Ministerstva pro místní rozvoj ČR, kterým je Odbor Řídicího orgánu Společného regionálního operačního programu a Jednotného programového dokumentu Praha. Řídicí orgán ponese celkovou odpovědnost za realizaci SROP. Část své působnosti řídicí orgán deleguje na Centrum pro regionální rozvoj ČR a na regionální rady. Delegace pravomocí bude (po konzultaci s platebním orgánem) upravena písemnou dohodou o delegování pravomocí, nicméně konečná zodpovědnost zůstává na řídicím orgánu.

Zprostředkujícím subjektem pro toto opatření je Centrum pro regionální rozvoj ČR a sekretariáty Regionálních rad. Konečným příjemcem je Správa Kraje (gestoři grantových schémat). Konečnými uživateli podpory tohoto opatření jsou obce, svazky obcí, organizace zřizované obcemi či kraji, nestátní neziskové organizace, Hospodářská komora ČR a její složky.

Projekty Konečných uživatelů budou vybírány na základě výzvy k podávání žádostí.

Opatření 3.2 obdrží 8,2 % z celkového rozpočtu SROP, což činí 37,14 mil. EUR.

Příspěvek z Evropského sociálního fondu a Evropského fondu regionálního rozvoje na opatření 3.2 může být až 80 % z celkových uznatelných veřejných výdajů. Národní spolufinancování může činit až 10 % a bude zajištěno z rozpočtové kapitoly MMR. Žadatel musí být připraven k finanční spoluúčasti v rozmezí 7 - 25 % z celkových přijatelných nákladů projektu.

V rámci opatření nebude poskytována veřejná podpora podnikům, a to ani malého rozsahu.

[9]

7. ZDŮVODNĚNÍ VÝBĚRU SPRÁVNÉ VARIANTY FINANCOVÁNÍ PROJEKTU VOŠE ZLÍN, S. R. O.

Na základě analýzy výše uvedených skutečností je pro VOŠE Zlín, s. r. o. jednoznačně vhodnější program iniciovaný MŠMT Operační program Rozvoj lidských zdrojů.

PROČ? - hlavní důvod:

- OP RLZ poskytuje krytí dotací ve výši až 100 %
- SROP kryje uznatelné náklady projektu max. do výše 90 %

7.1. Společné rysy a odlišnosti OP RLZ a SROP

Společné rysy OPRLZ a SROP:

- oba programy podporují zlepšování vzdělání obyvatel
- cílem programů je zlepšit postavení ČR v EU zvyšováním vzdělanosti společnosti
- oba programy nabízejí bezplatnou pomoc pro konečné uživatele

Odlišnosti OPRLZ a SROP:

- SROP podporuje rozvoj jednotlivých regionů
- OP RLZ má celostátní působnost

- OP RLZ poskytuje schváleným projektům 100 %-ní podporu
- SROP poskytuje dotace pouze ve výši 75-90 % dle náročnosti projektů

- SROP je zaměřen především na zvyšování vzdělanosti minorit a lidí, kterým hrozí sociální exkluze
- OPRLZ je zaměřen na zvyšování úrovně vzdělanosti obyvatel pro dosažení stabilní výše zaměstnanosti a zvýšení konkurenceschopnosti podniků

- OPRLZ nabízí možnost rozšiřování účasti všech subjektů v procesu vzdělávání, je určen jak pro podnikatelské tak pro nepodnikatelské subjekty
- SROP je určen pouze pro obce, organizace zřizované obcemi či kraji, nestátní neziskové organizace

- OPRLZ je pomoc určená pouze na neinvestiční akce
- SROP poskytuje pomoc jak neinvestiční tak investiční

- SROP podporuje především aktivity, jejichž realizace spadá do působnosti obcí nebo krajů
- aktivity OPRLZ spadají do kompetence celé ČR, ne jednotlivých obcí nebo krajů

- zatímco OPRLZ přímo podporuje rozšiřování nabídky dalšího profesního vzdělávání podle požadavků trhu práce a potřeb rozvoje ekonomiky, SROP je zaměřen spíše na programy, které pomáhají lidem v těžkých životních situacích začlenit se do společnosti

Jelikož VOŠE Zlín, s. r. o. je pro poskytování kurzů celoživotního vzdělávání již plně vybavena jak materiálně tak i kvalifikovanou pracovní silou, jedná se o potřeby pouze neinvestičního charakteru.

Hlavní důvod, proč je pro VOŠE Zlín, s. r. o. vhodnější využít OPRLZ, je ve výši maximální možné poskytované dotace. Zatímco SROP poskytuje dotace **pouze ve výši 75 - 90 % uznatelných nákladů projektu** (tzn. je nutné hledat další zdroje pro financování projektu, kde 10 % poskytuje stát z veřejného rozpočtu a minimálně 7 % si musí subjekt financovat sám, popř. hledat zdroje jinde než u veřejné sféry), **OPRLZ může pokrýt až 100 % celkových uznatelných nákladů projektu.**

Podmínka, kterou VOŠE Zlín, s. r. o. nesplňuje pro možnost financování ze SROP, je její nemožnost zařazení do cílových skupin podpory SROP. VOŠE Zlín, s. r. o. je totiž subjektem, který nebyl zřízen ani obcí ani krajem a není ani nestátní neziskovou organizací. Tato skutečnost ji tedy vylučuje z možnosti podání žádosti o podporu ze Společného regionálního operačního programu.

8. DOTAZNÍKOVÉ ŠETŘENÍ A JEHO ZHODNOCENÍ

8.1. Dotazníkové šetření

Pro zjištění konkrétních potřeb obyvatelstva v rámci programu celoživotního vzdělávání bylo vypracováno dotazníkové šetření, jehož cílem bylo definovat zájem veřejnosti o konkrétní kurzy. Na základě tohoto šetření byl pak vypracován projekt pro potřeby kraje v rámci hodnocení a výběru žadatelů, jejichž projekt odpovídá požadavkům EU pro čerpání podpory z OPRLZ. Má úloha v této části realizace projektu se týkala získávání a zpracovávání získaných odpovědí od odpovídajících respondentů.

Dotazník, který je přílohou (Příloha č. 1) této práce, má celkem 11 otázek, a lze ho rozdělit do 3 částí.

První část zahrnovala obecné, avšak prakticky nejpodstatnější, informace o pohlaví, věku, bydlišti, profesi a vzdělání respondentů. Nejpodstatnější právě proto, že z této části jsme získali základní představu o většinových skupinách potenciálních zájemců nebo naopak o skupinách, které tato nabídka příliš nezaujala.

Druhá část, která byla nejdůležitější pro potřeby budoucí realizace kurzů, obsahovala preference respondentů týkající se jejich zájmu o jednotlivé okruhy či předměty, ve kterých pocítují svůj nedostatek a potřebu doplnit si své znalosti a kvalifikaci.

Třetí část zahrnovala předběžné preference respondentů týkající se formy, doby a času konání kurzů. Pro zjištění významnosti a nutnosti kurzů dalšího profesního vzdělávání byl zahrnut do dotazníku také dotaz na částku, kterou by dotazovaní byli ochotni investovat do svého dalšího vzdělávání.

Dotazníky byly rozesílány formou e-mailu, ale také v listinné podobě za spolupráce studentů a vyučujících OA a VOŠE Zlín, s. r. o., kteří tyto dotazníky prezentovali lidem ve svém okolí.

Celkem jsme obdrželi 640 odpovědí, které byly zpracovány do tabulek. Bylo vybráno několik kombinací nejpodstatnějších otázek, které vypovídaly o okruhu potenciálních zájemců. Finálním výstupem dotazníkového šetření byly komentáře jednotlivých otázek doprovázené grafickým znázorněním (Příloha č. 2).

8.2. Vyhodnocení dotazníků

Z celkového počtu 700 odeslaných dotazníků se nám vrátilo 640 odpovědí. Úspěšnost dotazníkového šetření tedy činí 88,9 %, což již samo vypovídá o zájmu respondentů. Dotazníkové šetření se netýkalo studentů, kteří nesplňovali podmínky pro vyplňování dotazníků, jelikož ještě sami studovali a nemohli tudíž reagovat na dotazníky cílené na ty skupiny obyvatel, kteří již své

vzdělání na školách dokončili a zajímá je pouze tato možnost dalšího celoživotního vzdělávání, kterou tento projekt nabízí.

Dotazníky byly hodnoceny jak z celkového pohledu - podle všech odpovědí na všechny uvedené dotazy, tak ze selektivního výběru, který zahrnoval tři základní kombinace, které jsme v rámci vypracování projektu považovali za klíčové. První kombinací, která tvořila základ byla kombinace Pohlaví-Vzdělání, další pak Pohlaví-Věk-Vzdělání a poslední kombinace se zaměřila na Vzdělání-Okruh zájmů, aby byl znám konkrétní zájem lidí s určitým stupněm vzdělání. Kategorie Pohlaví byla začleněna z toho důvodu, aby bylo viditelné, že je kladen důraz i na složení zájemců o vzdělávání z hlediska pohlaví, tedy Muž a Žena. Tím se vylučuje možnost jakéhokoliv omezování či diskriminace, která je v současné době často diskutovaná.

Za nejdůležitější pro potřeby projektu považuji otázku, která se týkala oblasti potřeby dalšího vzdělávání. Velký počet respondentů označil v této otázce více předmětů, ve kterých pociťuje potřebu dalšího vzdělávání.

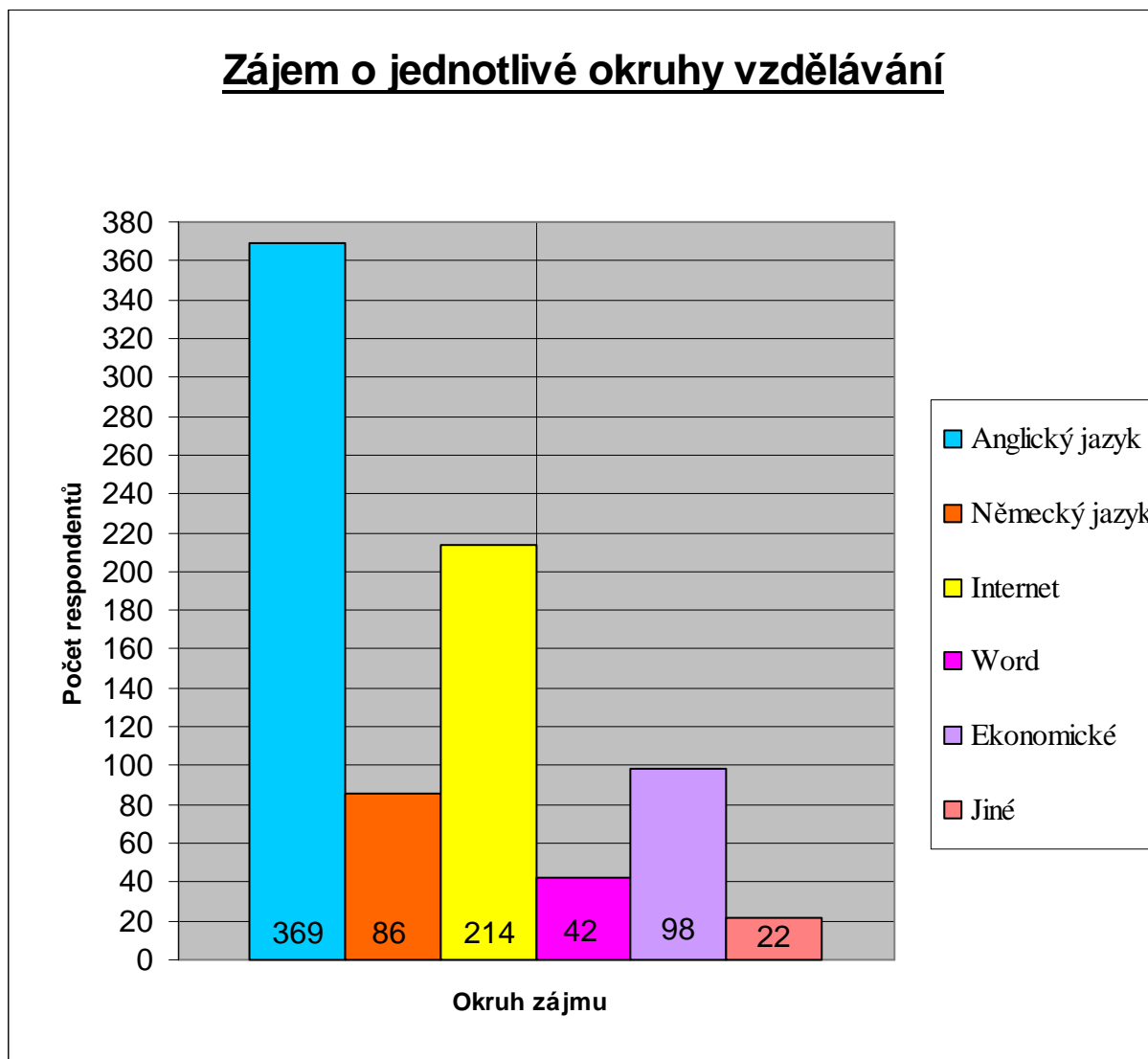
Na základě reakcí respondentů na tuto otázku pak VOŠE Zlín vypracovala návrhy konkrétních kurzů, které se týkaly nejvíce žádaných předmětů. Mezi nejvíce žádané předměty patří jazyky, a to konkrétně anglický jazyk, kde převážná většina respondentů pociťuje potřebu se zdokonalovat. Za další důležitý jazyk považují respondenti německý jazyk, který však není preferován v takové míře jako právě angličtina. Velká část zájemců také vidí potřebu vzdělávat se ve svých počítačových znalostech, a to konkrétně v oblasti, která se týká Internetu a práci s ním. Další požadavky se týkají práce s programy jako je např. Microsoft Word či Excel. Část respondentů také projevila zájem o ekonomické obory, jako je např. finanční řízení, finanční plánování atd. Další obory a jiné tvoří jen malé procento z celkového zájmu respondentů.

Anglický a německý jazyk jsou ideálním řešením pro potřeby projektu, jelikož jazykové znalosti jsou ve světě stále více vyžadovány a lidé se znalostí cizích jazyků se lépe uplatní v konkurenčním boji. Angličtina je navíc světovým jazykem, se kterým se lidé domluví téměř všude po světě.

Další možnou variantou je poskytování kurzů týkajících se práce s počítačem. VOŠE Zlín je velmi dobře vybavena kvalitními počítači a přístupem na Internet. Práce na počítači je v současné době základem pro získání či udržení dobrého místa a současné změny na poli technického vývoje jsou rychlé a lidé musí být schopni rychle reagovat a učit se.

Nezanedbatelné jsou i možnosti výuky předmětů ekonomického zaměření, u kterých byl také zjištěn relativně velký zájem. Škola je velice dobře vybavena kvalifikovanými vyučujícími všech nabízených oborů.

Následující graf ukazuje zájem respondentů o jednotlivé předměty. Pozn. Uvedeny jsou jen ty nejvíce žádané předměty či okruhy předmětů.



Graf č. 1 Zájem o jednotlivé okruhy vzdělávání

Zdroj: vlastní

9. ZÁVĚRY A DOPORUČENÍ

Cílem této práce bylo na základě analýzy dvou programů Evropské unie nalézt nejvhodnější formu financování projektu VOŠE Zlín vypracovaném na základě výzvy podané Krajským úřadem ve Zlíně. Cílem projektu bylo zjistit potřeby široké veřejnosti v oblasti dalšího, popř. celoživotního vzdělávání formou dotazníkového šetření. Výsledky dotazníkového šetření pak byly podkladem pro vypracování programů vzdělávání pro širokou veřejnost především formou bezplatných vzdělávacích kurzů.

Programy Evropské unie, které jsou zaměřeny na podporu dalšího vzdělávání veřejnosti, jsou Operační program Rozvoj lidských zdrojů a Společný regionální operační program, které oba řeší problematiku začleňování znevýhodněných skupin veřejnosti do života společnosti právě podporou ve formě financování vzdělávacích programů. Pouze jeden program je však vhodnější pro potřeby a cíle projektu VOŠE Zlín.

Pro zjištění vhodnosti programů byla použita metoda srovnávání a analytický rozbor obou programů. V rámci praxe na VOŠE Zlín bylo vypracováno dotazníkové šetření, jehož vyhodnocení definovalo potřeby veřejnosti v oblasti vzdělávání a poskytlo informace o zájmu respondentů o konkrétní okruhy vzdělávání.

Výsledkem této práce jsou 2 závěry:

1. Porovnáním dvou programů EU bylo zjištěno, že **vhodnější variantou pro financování VOŠE Zlín je Operační program Rozvoj lidských zdrojů a v jeho rámci právě opatření 3.3**, které je zaměřeno na rozvoj dalšího celoživotního učení. OP RLZ na období 2004-2006 představuje pro Českou republiku první možnost čerpání prostředků z ESF. Ve srovnání se zeměmi EU v ČR chybí vzdělávací a výcviková centra pro dospělé, kteří ukončili školní docházku, nastoupili do praxe a z různých důvodů potřebují či požadují v průběhu svého života získat další nebo specializovanou (výjimečně prvotní) kvalifikaci.

Kvalita a vyšší dostupnost dalšího profesního vzdělávání bude v rámci opatření 3.3 posílena rozvojem podpůrných služeb dalšího vzdělávání, zejména informačních a poradenských, které by usnadňovaly orientaci v nabídce, zejména těm, kdo ho nejvíce potřebují, tj. lidem s nízkou kvalifikací či jinak znevýhodněným na trhu práce. Důvodem, proč byl upřednostněn právě tento program, je výše krytí uznatelných nákladů projektu, která u OP RLZ činí 100 %.

2. **Dotazníkové šetření a jeho vyhodnocení potvrdilo zájem veřejnosti o další vzdělávání**, umožnilo zaměřit hlavní skupiny zájemců a zároveň poskytlo informace o konkrétních předmětech či okruzích předmětů, které respondenti upřednostňují. Největší

zájem je o jazyky a to hlavně o jazyk anglický, dále potom o práci na počítačích, konkrétně o práci s Internetem. Dotazníkové šetření a jeho výsledky slouží jako podklad pro podání projektu, který zpracuje informace o opatření 3.3. OP RLZ. Na základě zjištěných skutečností se doporučuje zahrnout do vypracování projektu návrhy kursů, a to konkrétně pro anglický jazyk, popř. i německý jazyk, dále práci na PC - internet + Office programy a Finanční řízení, popř. ekonomické předměty souhrnně.

Finanční zdroje ve školství jsou slabé – takže toto je jedna z možností jak získat finanční prostředky na poskytování dalších služeb v oblasti vzdělávání.

RESUMÉ

Cílem této práce bylo určit nejvhodnější formu financování projektu VOŠE Zlín, s. r. o. z fondů Evropské unie. VOŠE Zlín neustále rozvíjí svou nabídku vzdělávacích programů - nabízí středoškolské vzdělání, vyšší odborné studium a také bakalářské studijní programy. Nespolehá se pouze na zdroje financování ze státního rozpočtu, ale hledá další možnosti financování. Po vstupu České republiky do Evropské unie se tyto možnosti rozšířily o zdroje, které nabízí fondy EU a jejich konkrétní programy a opatření. Na základě výzvy podané Krajským úřadem ve Zlíně byl vypracován projekt zaměřený na možnosti dalšího (celoživotního) vzdělávání veřejnosti.

Možnosti pro financování takového projektu z EU jsou dvě - buď prostřednictvím Operačního programu Rozvoj lidských zdrojů (v jeho rámci Opatření 3.3) nebo z prostředků Společného regionálního operačního programu (v jeho rámci Opatření 3.2). Provedením analýzy těchto dvou programů bylo zjištěno, že vhodnějším programem pro financování potřeb dalšího vzdělávání na VOŠE Zlín je OP RLZ, který narozdíl od SROP poskytuje 100 % dotaci na krytí uznatelných nákladů projektové činnosti. Získání 100 % finanční pomoci bylo hlavním kritériem školy pro výběr vhodného programu.

V rámci praxe na VOŠE Zlín pak bylo vypracováno dotazníkové šetření, jehož hlavním úkolem bylo zjistit konkrétní potřeby veřejnosti v oblasti dalšího profesního vzdělávání. Dotazníkové šetření umožnilo zaměřit hlavní skupiny zájemců o další vzdělávání a vymezit konkrétní oblasti předmětů, které respondenti považují za klíčové v rámci jejich potřeb dalšího vzdělávání. Nejvíce preferované oblasti předmětů:

- jazyky, a to především anglický jazyk
- práce s počítačem, konkrétně práce s Internetem
- ekonomické předměty

Na základě zjištěných skutečností bylo doporučeno zahrnout do vypracování projektu také návrhy kursů, především pro nejvíce preferované oblasti.

Získání prostředků z Evropského sociálního fondu na financování tohoto projektu umožní VOŠE Zlín rozšířit nabídku a kvalitu poskytovaného vzdělání o další stupeň, přiblížit se tím Evropské unii a získat ještě lepší pozici v očích veřejnosti.

RESUMÉ

The purpose of this work was to determine the most suitable form of VOŠE Zlín Ltd project financing from the European Union Fund. VOŠE Zlín is constantly developing its offer of educational programmes - it offers secondary education, higher professional studies and also bachelor curriculum programmes. It doesn't rely only on sources of financing from the state budget, but it also looks for other possibilities of financing. After the entrance of the Czech Republic into the European Union, these possibilities were spread with sources, which offer EU Funds and their concrete programmes and measures. On the basis of prompt launched by Regional Office in Zlín there was developed a project concentrated on possibilities of adult (lifelong) education of the public.

There are two possibilities for financing of such a project from EU - either by means of Operational Programme Human Resources Development (in its scope measure 3.3) or from means of Joint Regional Operational Programme (in its scope measure 3.2). By making an analysis of these two programmes there was found out that more appropriate programme for needs of adult education financing on VOŠE Zlín is OP RLZ, which provides 100 % donation on admit able costs covering of the project work as opposed to SROP. Getting the 100 % financial assistance was the main criterion of school for the choice of appropriate programme.

In the scope of placement in VOŠE Zlín there was developed a questionnaire investigation, whose main task was to find out concrete needs of public in the area of adult career education. The questionnaire investigation enabled to concentrate the main groups of people interested in adult education and determine concrete areas of subjects that respondents consider pivotal in the scope of their adult educational needs. Mostly preferred subject areas are:

- languages, namely especially English language
- work with computer, concretely work with the Internet
- economic subjects

On the basis of founded facts there was recommended to include into the project also developing of courses proposals, especially for mostly preferred areas.

Getting means from European Social Fund for financing of this project enable VOŠE Zlín to expand the offer and quality of provided education by other degree, come nearer to the European Union and get further better position in the public eyes.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY:

- [1] BREALEY, R. A., MYERS, S. C. *Teorie a praxe firemních financí*. Přel. Z. Tůma. 1. vyd. Praha: Computer Press, 2000. 971 s. ISBN 80-7226-189-2 str.13
- [2] *Co je ESF* [online]. [cit. 2005-07-13]. Dostupný z WWW: <http://www.esfcr.cz/scripts/clanek.asp?lg=1&id=5635/>
- [3] *Co je OP RLZ?* [online]. [cit. 2005-07-13]. Dostupný z WWW: <http://www.esfcr.cz/scripts/clanek.asp?lg=1&id=5629/>
- [4] *Česká republika v rámci politiky hospodářské a sociální soudržnosti* [online]. [cit. 2005-07-13]. Dostupný z WWW: http://www.esfcr.cz/files/clanky/4728/info_HSS.pdf/
- [5] *ESF a OP RLZ - základní informace* [online]. [cit. 2005-07-13]. Dostupný z WWW: <http://www.kr-zlinsky.cz/vismo/dokumenty2.php?ID=332859/>
- [6] *Historie přípravy SROP* [online]. [cit. 2005-07-13]. Dostupný z WWW: <http://www.strukturalni-fondy.cz/index.php?show=000008000005001015001002001/>
- [7] HOLMAN, R. *Ekonomie*. 3. vyd. Praha: C. H. Beck, 2002. 714 s. ISBN 80-7179-681-6
- [8] <http://www.vosezlin.cz/index.php?lang=cz>
- [9] *Krok za krokem SROPem* [online]. [cit. 2005-07-13]. Dostupný z WWW: http://www.mmr.cz/upload/1090943764srop_brozura.pdf/
- [10] MINISTERSTVO PRÁCE A SOCIÁLNÍCH VĚCÍ, ODBOR 72. *Operační program Rozvoj lidských zdrojů jako jedna z možností finanční podpory z Evropského sociálního fondu*. 1. vyd. Praha: JAN, 2004. 28 s. ISBN 80-86552-84-5
- [11] MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČESKÉ REPUBLIKY. *Průvodce fondy Evropské unie*. Praha: Fajnstudio/Nessa Production, 2004. 145 s.
- [12] NÁRODNÍ VZDĚLÁVACÍ FOND. *Příručka dobré praxe*. 1. vyd. Praha: JAN, 2004. 32 s. ISBN 80-86552-91-8
- [13] *Opatření 3.3 - Rozvoj dalšího profesního vzdělávání* [online]. [cit. 2005-07-13]. Dostupný z WWW: <http://www.esfcr.cz/scripts/clanek.asp?lg=1&id=5644/>
- [14] PEKOVÁ, J. *Veřejné finance Úvod do problematiky*. 3. vyd. Praha: ASPI, a. s., 2005. 528 s. ISBN 80-7357-049-1
- [15] POLÁKOVÁ, H. *Školský zákon*. Vyškov: TSM, spol. s r. o., 2004.
- [16] *Průvodce fondy Evropské unie* [online]. [cit. 2005-07-13]. Dostupný z WWW:

<http://www.mmr.cz/index.php?show=010008/>

[17] *Společný regionální operační program* [online]. [cit. 2005-07-13]. Dostupný z WWW:

<http://www.esfcr.cz/scripts/clanek.asp?lg=1&id=4793/>

[18] *Společný regionální operační program České republiky na léta 2004 - 2006* [online]. [cit. 2005-07-13]. Dostupný z WWW:

http://www.strukturalni-fondy.cz/upload/1120204544pdsrop_v0.11_290605.doc/

[19] ŠEDOVIÁ, H. *Nové možnosti financování terciárního vzdělávání na VOŠE Zlín*. ISBN 80-7318-359-5

[20] VALACH, J. A KOLEKTIV. *Finanční řízení podniku*. 2. vyd. Praha: EKOPRESS, s. r. o., 2. dotisk, 2003. 324 s. ISBN 80-86119-21-1

[21] *Výroční zpráva OA a VOŠE Zlín 2004/5* [online]. [cit. 2005-07-13]. Dostupný z WWW: <http://www.oazlin.cz/index2.php?lang=cz>

[22] www.mmr.cz

SEZNAM ZKRATEK

EU	EVROPSKÁ UNIE
ESF	EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND
OP RLZ	OPERAČNÍ PROGRAM ROZVOJ LIDSKÝCH ZDROJŮ
SROP	SPOLEČNÝ REGIONÁLNÍ OPERAČNÍ PROGRAM
ONIV	NEINVESTIČNÍ VÝDAJE
NIV	NEINVESTIČNÍ VÝDAJE
ERDF	EVROPSKÝ FOND REGIONÁLNÍHO ROZVOJE
MŠMT	MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY
MMR	MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ
OA	OBCHODNÍ AKADEMIE
UTB	UNIVERZITA TOMÁŠE BATI
ÚSC	ÚZEMNÍ SAMOSPRÁVNÍ CELKY
NNO	NESTÁTNÍ NEZISKOVÉ ORGANIZACE
EK	EVROPSKÁ KOMISE
NROS	NADACE ROZVOJE OBČANSKÉ SPOLEČNOSTI
KP	KONEČNÍ PŘÍJEMCI
ŘO	ŘÍDÍCÍ ORGÁN
ZS	ZPROSTŘEDKUJÍCÍ SUBJEKT
HDP	HRUBÝ DOMÁCÍ PRODUKT
VŠ	VYSOKÁ ŠKOLA
VOŠ	VYŠŠÍ ODBORNÁ ŠKOLA
SSZ	SPRÁVA SLUŽEB ZAMĚSTNANOSTI
MPSV	MINISTERSTVO PRÁCE A SOCIÁLNÍCH VĚCÍ
SŠ	STŘEDNÍ ŠKOLA
ZŠ	ZÁKLADNÍ ŠKOLA

SEZNAM PŘÍLOH

PŘÍLOHA Č. 1 Dotazník

PŘÍLOHA Č. 2 Vyhodnocení dotazníků, grafické znázornění

- g) zaměstnaný/á ve velkém podniku (od 250 zaměstnanců)
- h) zaměstnaný/á ve státní správě (např. školství, místní nebo krajské úřady)

6. Jakého **zaměření** je Vašeho vzdělání (uvedte popř. i Vaši profesi):

- a) ekonomický (např. ekonom, účetní apod.)
- b) obchodní (např. obchodní zástupce, manager prodeje či nákupu, prodavačka apod.)
.....
- c) výrobní (např. dělník, skladník apod.)
.....
- d) služby (např. kadeřník, švadlena apod.)
.....
- e) státní správa (úředník, učitel apod.)
.....
- f) jiný obor -
.....

7. V jaké oblasti pociťujete **potřebu svého dalšího vzdělávání** bez ohledu na současně vykonávanou praxi? Specifikujte prosím co nejpodrobněji Vaši potřebu:

- a) **účetnictví** (uvedte oblasti – např. podnikatelské, manažerské, příspěvkové organizace apod.)
.....
- b) **finanční řízení** (finanční analýza, finanční plánování, finanční rozhodování)
.....
.....
.....
- c) **obchodní korespondence**
.....
- d) **práce s počítačem** (např. práce s internetem, WORD, Excell, počítačová grafika apod.)
.....

- e) **jazykové znalosti** (uveďte jazyk a Vaše potřeby – konverzace, gramatika, odborná terminologie – a v jakém oboru)
.....
- f) **marketing** – např. komunikace se zákazníkem apod.
- g) jiné

8. Z jakého **důvodu** potřebujete pokračovat v sebevzdělávání?:

- a) osobní
b) rekvalifikace
c) vyšší mzda
d) jiné důvody

9. Kolik času jste ochoten / ochotna věnovat dalšímu studiu. (Tečky v závorce prosím nahraďte předpokládanou týdenní dotací hodin.)

- a) 1 týden (.....)
b) 1 měsíc (.....)
c) 1/2 roku (.....)
d) 1 rok (.....)
e) 2 roky a více (.....)
f) jiné časové nároky (uveďte jaké).....

10. Jaká **forma dalšího vzdělávání** by vám vyhovovala?

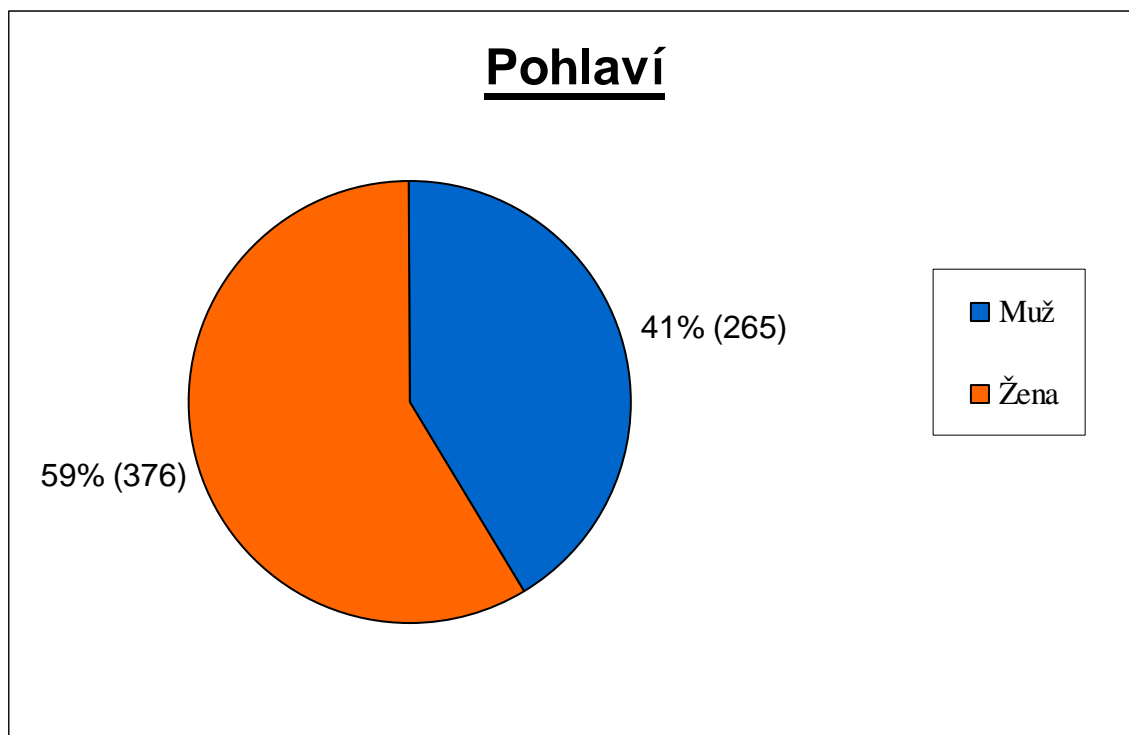
- a) pravidelně ve všední den v odpoledních hodinách
b) pravidelně v sobotu dopoledne
c) formou týdenního soustředění
d) formou víkendového soustředění
e) formou distančního vzdělávání – e-learning (pomocí internetu)
f) kombinace e-learning + osobní kontakt
g) jiná možnost – navrhnete

11. Odhadněte prosím kolik (v CZK) hodláte investovat do dalšího vzdělávání?
.....

PŘÍLOHA Č. 2 - VYHODNOCENÍ DOTAZNÍKŮ, GRAFICKÉ ZNÁZORNĚNÍ

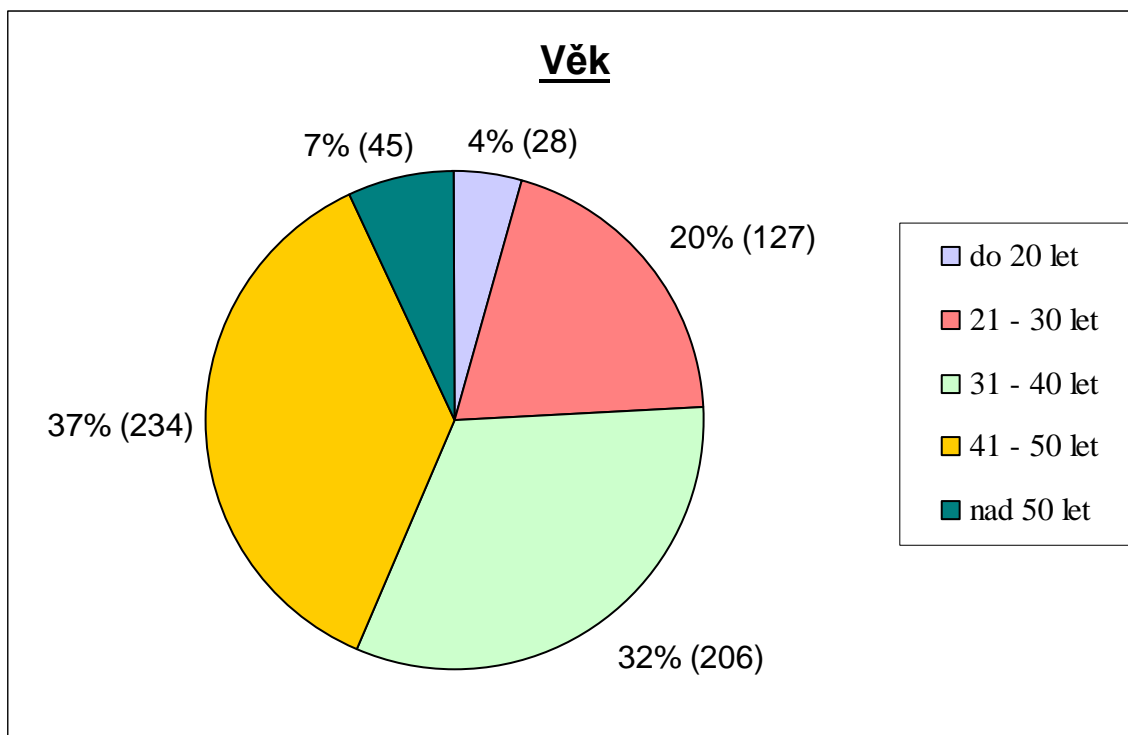
V rámci opatření 3.3 – Rozvoj dalšího profesního vzdělávání - bylo zpracováno dotazníkové šetření. Dotazníky budou sloužit jako podklad pro vypracování nabídky kurzů v rámci celoživotního vzdělávání pro veřejnost při OA a VOŠE Zlín, které budou, v případě schválení, financovány z prostředků ESF. Bylo rozesláno 700 dotazníků různým respondentům, na něž odpovědělo 640 respondentů. Úspěšnost dotazníkového šetření je tedy 88,9 %.

Považuji za nutné uvést, že většina respondentů v odpovědích na otázky zahrhla i více než jednu možnost.

Graf č. 2: *Pohlaví*

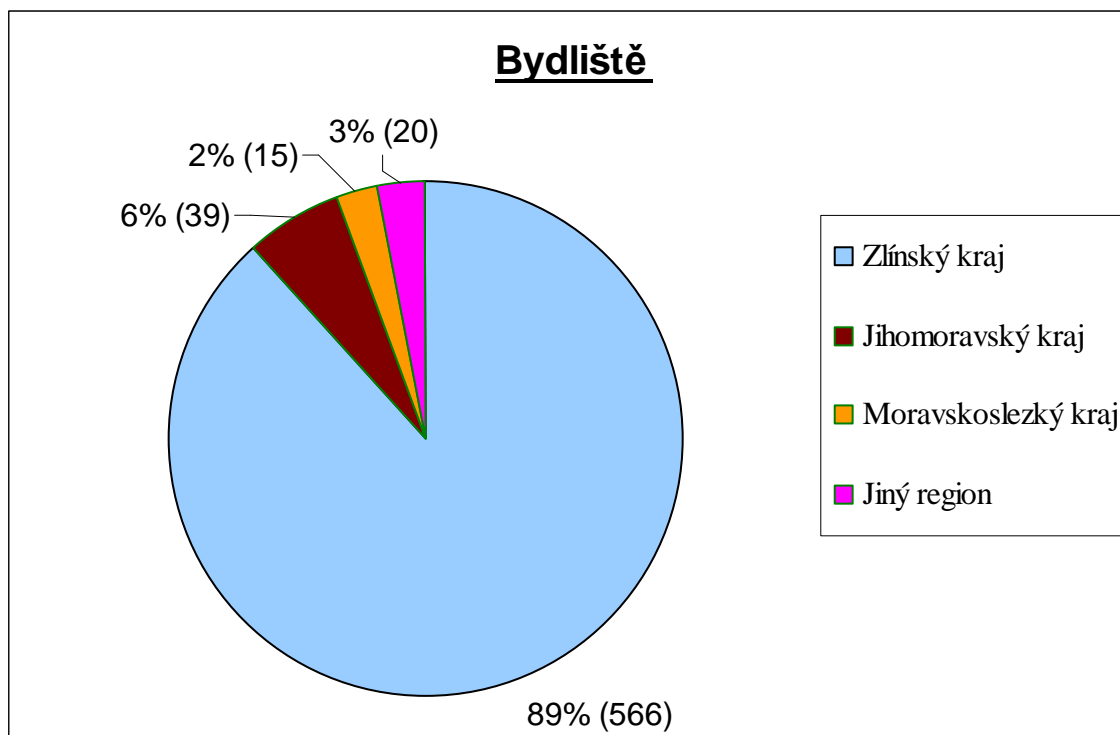
Zdroj: vlastní

Na naše dotazníkové šetření reagovalo o něco více žen než mužů, ale rozdíl není tak markantní, tudíž lze usoudit, že zájem o další vzdělávání je téměř stejný u mužů i u žen.

Graf č. 3: *Věk*

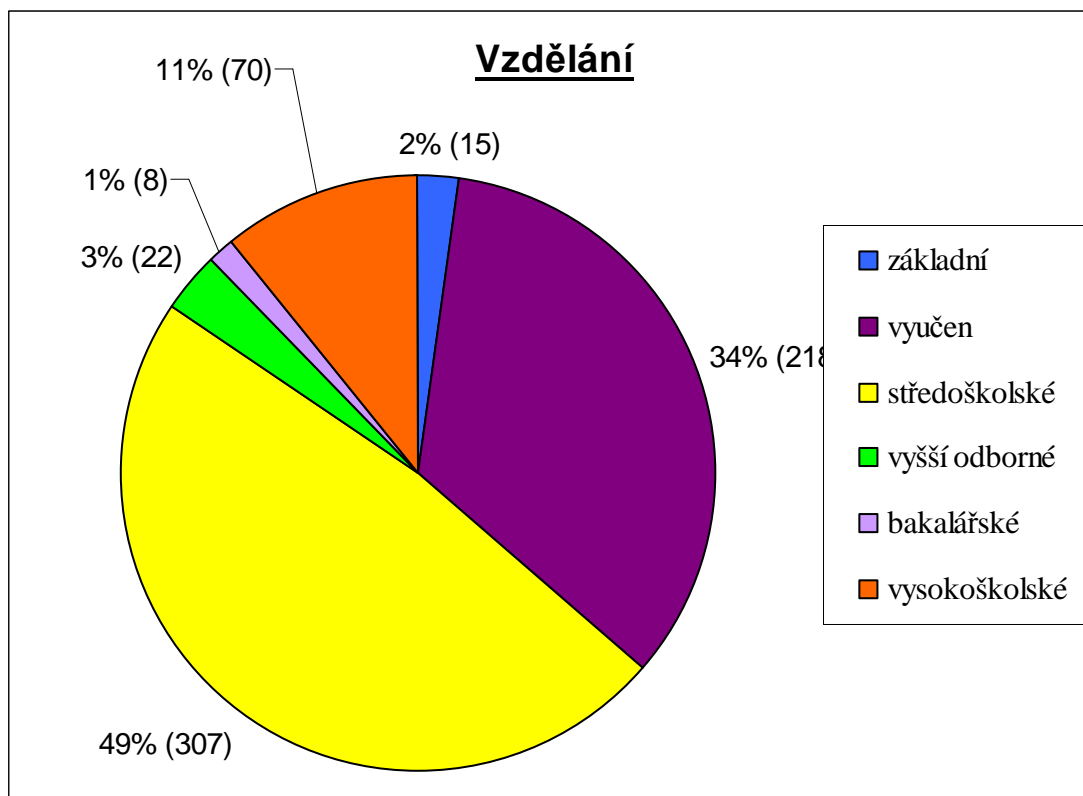
Zdroj: vlastní

Největší zájem o další vzdělávání projevují respondenti ve věku od 41 - 50 let, dále pak ve věku mezi 31 - 40 lety. Překvapivě nejnižší zájem o vzdělávání má skupina do 20 let, což se však dá zdůvodnit tím, že lidé v tomto věku jsou ještě většinou studenti středních či vysokých škol, kterých se toto dotazníkové šetření netýká. Nízký zájem je také u skupiny nad 50 let, což se dá ale zdůvodnit tím, že lidé v tomto věku již nepocítují potřebu dále studovat.

Graf č. 4: *Bydliště*

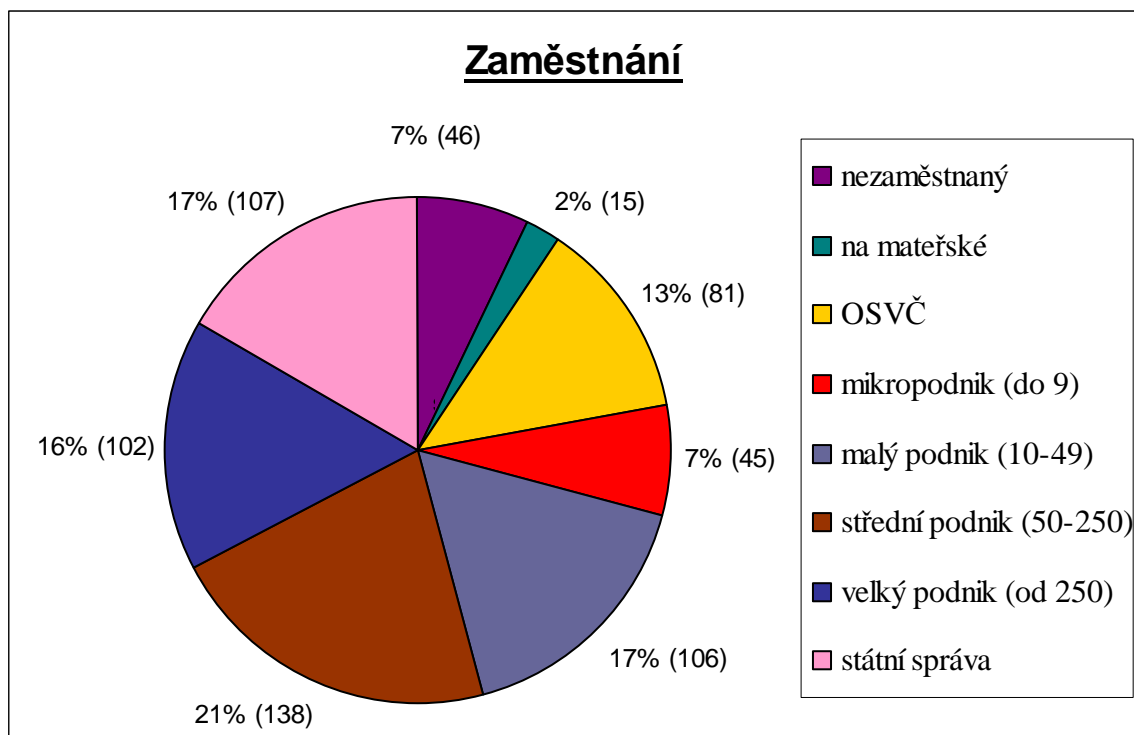
Zdroj: vlastní

Jelikož se jedná o školu v lokalitě Zlína, nejvyšší počet dotazovaných respondentů pochází ze Zlínského kraje. Pro ně by v případě studia ve formě osobního docházení byla pozice naší školy ideální. Je však namístě povšimnout si také zájmu respondentů například z jihomoravského kraje a jiných regionů, který svědčí o perspektivitě připravovaného projektu. Těmto osobám by nejspíš nejvíce vyhovovalo vzdělávání formou e-learningu.

Graf č. 5: *Vzdělání*

Zdroj: vlastní

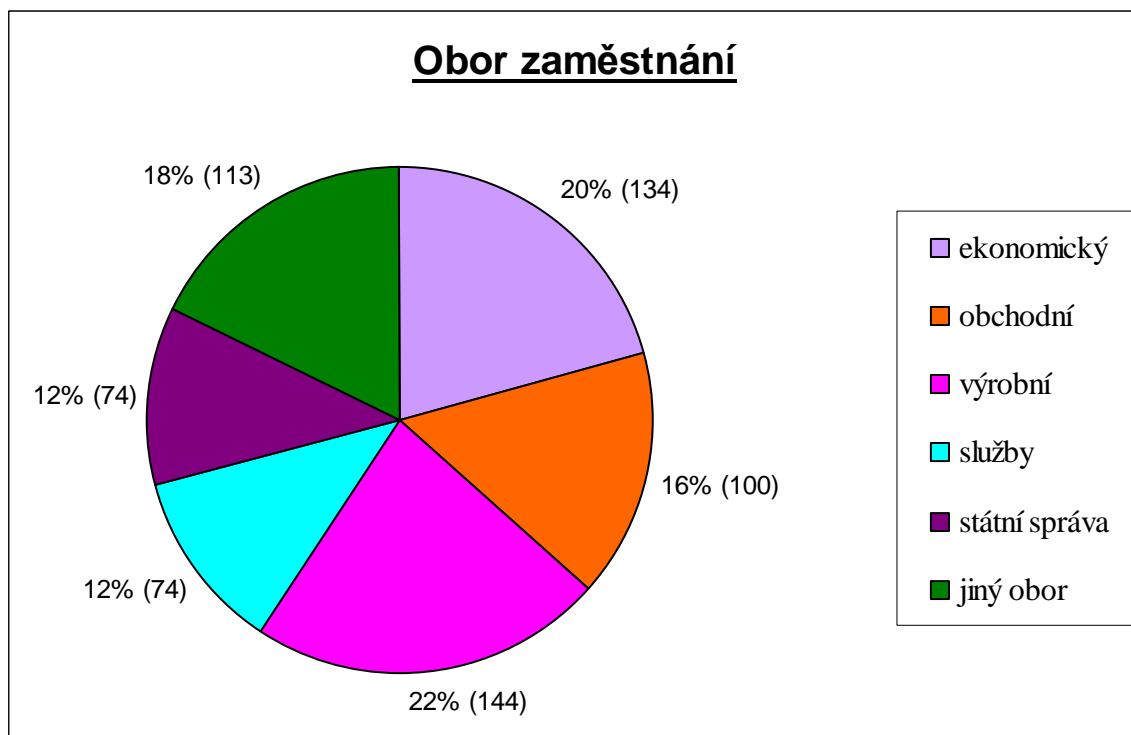
Z dalšího grafu je možno vyčíst, že téměř polovina dotazovaných má středoškolské vzdělání. Další větší skupinou jsou lidé vyučení v nějakém oboru, dále pak vysokoškolsky vzdělání.



Graf č. 6: Zaměstnání

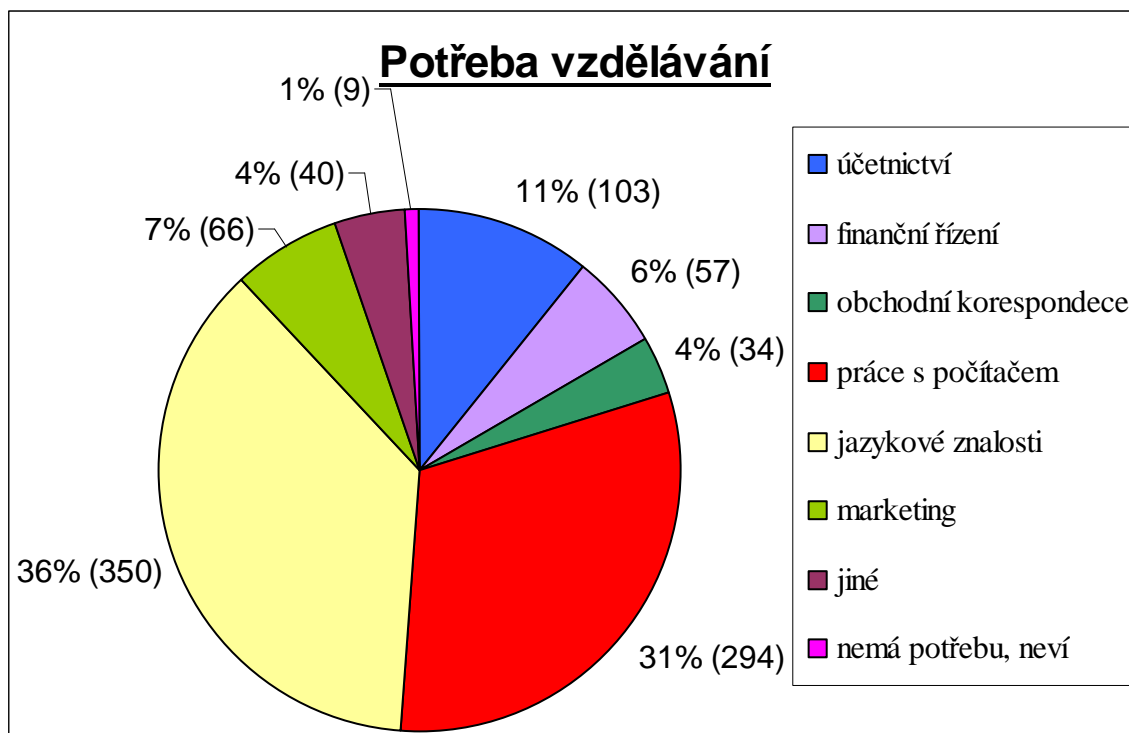
Zdroj: vlastní

Pozice dotazovaných respondentů jsou velice vyrovnané. Téměř stejné procento pracuje ve velkém podniku, středním podniku, státní správě a malém podniku. Nejmenší procento dotazovaných respondentů jsou lidé na mateřské dovolené.

Graf č. 7: *Obor zaměstnání*

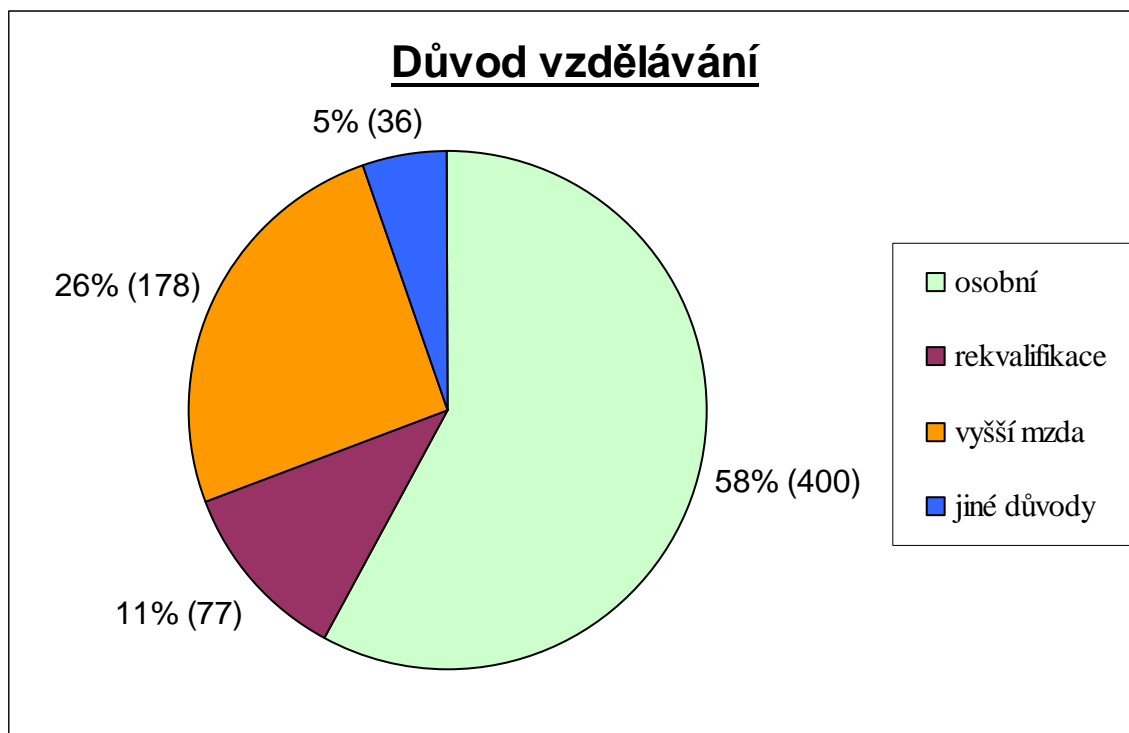
Zdroj: vlastní

Respondenti mají různé obory vzdělání a profese. Stejně procento respondentů uvedlo jako své vzdělání obor ekonomický, výrobní a jiné. 1 % dotazovaných se k této otázce nevyjádřilo.

Graf č. 8: *Potřeba vzdělávání*

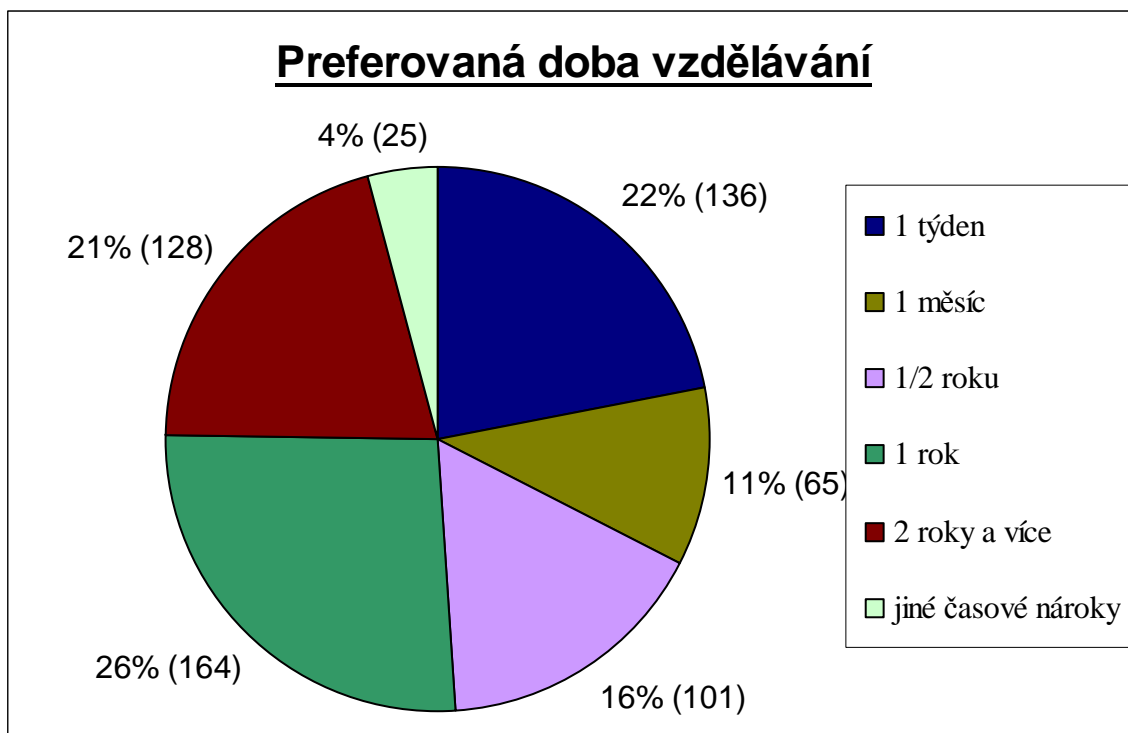
Zdroj: vlastní

Největší zájem o vzdělávání je v oblasti jazykových znalostí, zřejmě z důvodu stále se zvyšujících nároků na jazykové znalosti po vstupu do EU. Větší zájem je o anglický jazyk. Na druhém místě jsou požadavky na zlepšování vědomostí v oblasti práce s PC, zejména práce s internetem.

Graf č. 9: *Důvod vzdělávání*

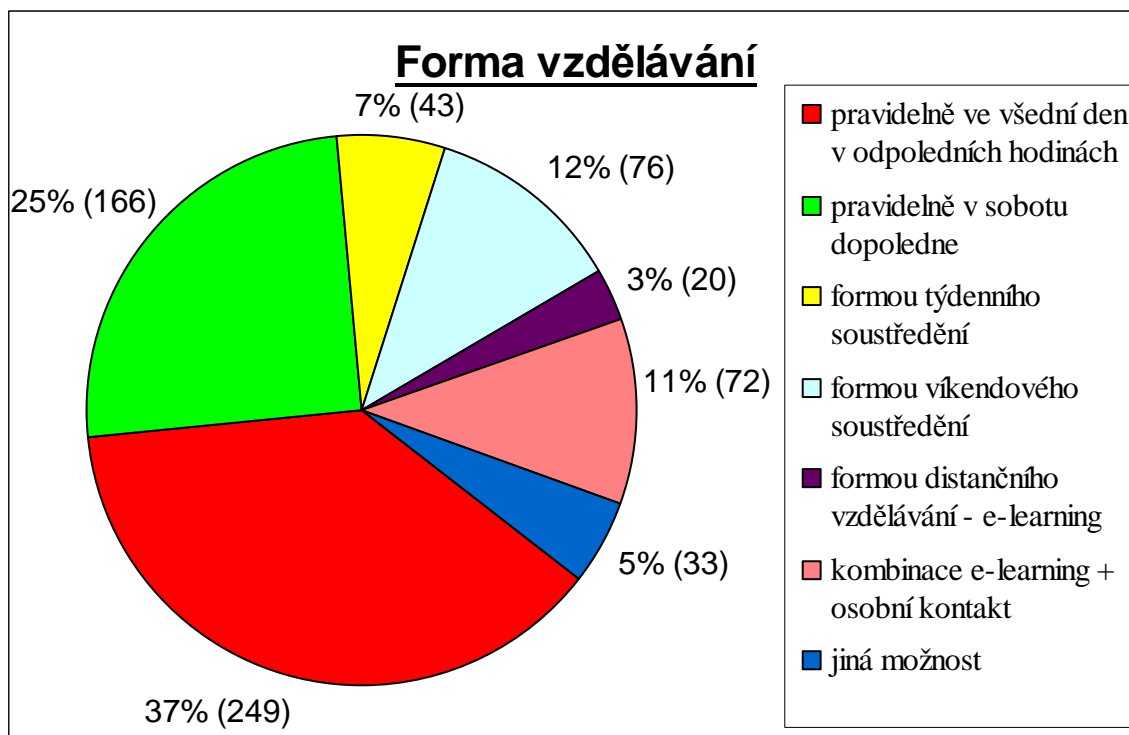
Zdroj: vlastní

Dvě třetiny dotazovaných uvádí jako důvod pro svůj zájem o další vzdělávání jako osobní, hodně lidí také pociťuje potřebu vzdělávat se proto, aby dosáhli vyššího platu.

Graf č. 10: *Preferovaná doba vzdělávání*

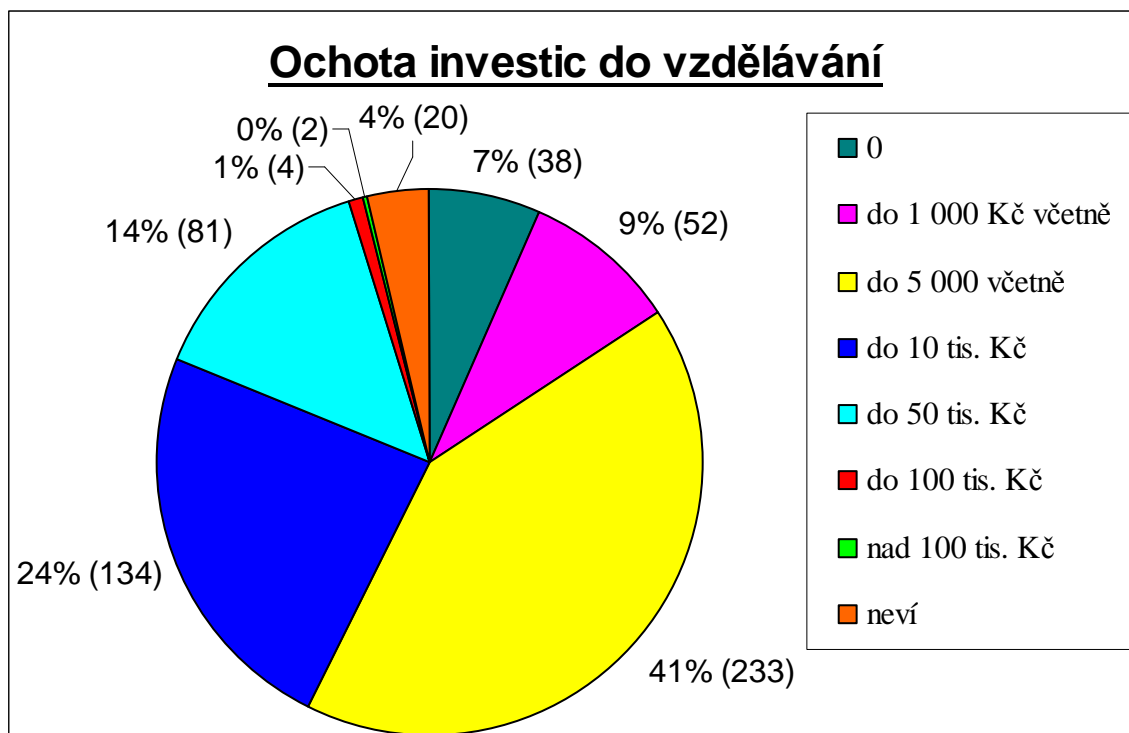
Zdroj: vlastní

Čas, který jsou dotazovaní ochotni věnovat dalšímu studiu, se různí. Nejvíce lidí pokládá za dobré rozložit si studium do 1 roku v dotaci asi 2 hodiny týdně. Pětina respondentů by dala přednost krátkému intenzivnímu kurzu v celkové délce 1 týdne. Další pětina dává naopak přednost delšímu studiu 2 roky a více v týdenní dotaci 1 - 2 hodiny, zřejmě z časových nároků na studium. Části dotazovaných by stačilo půlroční studium o dotaci 2 - 4 hodiny týdně.

Graf č. 11: *Forma vzdělávání*

Zdroj: vlastní

Nejvíce dotazovaných dává přednost studiu ve všedních dnech v odpoledních hodinách. Téměř pětina potenciálních studentů by věnovalo studiu raději soboty v dopoledních hodinách. Část dotazovaných je pro víkendové studijní soustředění a část vidí výhodu ve vzdělávání formou e-learningu spojené s osobními setkáními s vyučujícími.



Graf č. 12: Ochota investic do vzdělávání

Zdroj: vlastní

Více než třetina respondentů, která se vyjádřila k poslední otázce týkající se ochoty investovat do svého dalšího vzdělávání, je ochotna vložit do svého studia 1000 - 5000 Kč, více než pětina by investovala 5000 - 10000 Kč. Téměř pětina respondentů se však nevyjádřila, takže odpověď na tuto otázku je zřejmě těžko odhadnutelná - většina dotazovaných, kteří neodpověděli totiž uvedla, že to závisí na okolnostech studia.